

Magyar Szállodás és Vendéglős

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

GUNDEL KÁROLY, MALOSIK FERENC, MARENCICH OTTO, NEMETH ALADÁR
KOZREMŰKÖDÉSÉVEL SZERKESZTI — REDIGÉ PAR BALLAI KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTION) ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IX, LONYAY UCCA 22. SZÁM. TELEFON: 381-152.

A szállodások és vendéglősök báljai

(M.) BÁLI MEGHÍVÓNKAT TAGJAINK bizonyára már kézhez vették. Most az a kérésünk, hogy őrítsék ki a boríték tartalmát, olvassák el és szívezzék meg a benne foglaltakat.

Állítják, hogy a viszonyok javultak, sajnós, mi, szállodások és vendéglősök ezt nem mondhatjuk magunkról. Ennek bizonyítéka, hogy egyre nagyobb számmal jelentkeznek testületünkben a segélyt igénylők. Most már nem csupán az Otthonban lévő kártársainkról kell gondoskodnunk, hanem ipari társadalmunknak azokról a bajba kerültjeiről is, akik megkísérlik, hogy az élet tengerében vergődve a felszínen maradhassanak és azt a szalmaszálát, amelybe még belekapaszkodhatnak, testületünkönl keresik.

Alapszabályainkban többek között a következők is foglaltatnak: *inségbe jutott tagjainak, valamint tagjai özvegyeinek és árváinak segélyezése és ebből a célból segélyalap teremtése.*

Feladatunkká van téve az is, hogy segélyalapról gondoskodjunk. Ennek a célnak szolgálataiba áll bálunk. Minden évben néhány ezer pengőt osztogatunk el az arra rászorultaknak. Hasonlóképpen osztja ki Nyugdíjgyesületünk is a rendelkezésére bocsájtott összegeket a régi nyugdíjigénylői között is. De mindezek csak esőpek a tengerben. A segélyért folyamodók egész éven át jelentkeznek.

Mélyen tisztelt kártársaim! Valamikor a boldog békeidőkben bálaink a leglátogatottabbak és legnépszerűbbek voltak. Özönlöttek a báli vendégek bálunkra, akár csak most a vitézi bála. Szag-

POPPER BORPINCÉSZET R. T. BUDAPEST-KÖBÁNYA,
ELŐD UCCA 8. SZÁM
TELEFON: *1-484-62.

ALAPITATTOTT: 1869. ÉVBEN.

AZ 1922. ÉVI SZÜLLŐ- ÉS BORGAZDASÁGI KIALLÍTÁSON ARANYÉREMEL KITÜNTETVE

gatták magukat a báli jegyekért, mert egyike volta legelőkelőbb báloknak. A társadalom színe-jáva tüntetett mellettünk jelenlétével. Miniszterek és polgármesterek és más előkelőségek tiszteltek meg bennünket.

Az a főrekvésünk, hogy ezt a nivót ismét elérhessük. De ehhez természetserűleg az kell, hogy a szállodás és vendéglős kartársaink tegyenek ki elsősorban magukért azzal, hogy tömegesen jelennek meg a bálon családtagjaikkal, barátaikkal.

Újra divatba kell hoznunk bálunkat, mert ez az egyik útja annak, amelyen ismét jó hirnevet teremthetünk és amelyen keresztül tudjuk céljainkat: Otthon, segélyalap, temetkezési és nyugdíj-alapjainkat jól megalapozni.

Németh Aladár alelnökünk és felesége (akik jó példával járván elől, a báli termet díjmentesen becsajították rendelkezésünkre, valamikor a Vigadóban 600—800 pengőt fizettünk), valamint az egész elnökség és bálbizottság magyar vendégszeretettel várja és fogadja mindazokat, akik személyes jelenlétükkel megtisztelik iparunkat és emelik a bál fényességét.

OLVASSUK, TERJESSZÜK LAPUNKAT!

SZEREZZÜNK ELŐFIZETŐKET!

A M I N A P T Á R U N K

1938 Február 21 Hétfő	Délelőtti 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben.	Március 2 Szerda	Délelőtti 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Heleek Ferencnél (VIII, Dugonics utca 6.)
23 Szerda	Este 10 órai kezdettel SZÁLLODÁS- ÉS VENDÉGLŐS-BÁL a Britannia szálló újonnan épült báli helyiségeiben (VI, Teréz körút 39.) E napon a Jóbarát-vacsora elmarad!	5 Szombat	Az adóközösség tagjainak adóátalányuk befizetése.
25 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája dr. Goldmann Oszkárnál (Park Szálló, VIII, Baross tér 10.)	8 Kedd	Délelőtti 11 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben.
28 Hétfő	Délelőtti fél 11 órakor AZ IPARTESTÜLET XVII. ÉVI RENDES KÖZGYŰLESE a Britannia szállóda (VI, Teréz körút 39. szám) új kupaletérében.		

Dreher Baksör

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST

Központi telephely és iroda: IX, Gönczy Pál u. 4. Tel.: 1-854-48.
Fióküzletek: IX, Központi Vásárcsarnok. Telefon: 1-853-38.
V, Gróf Tisza István u. 10. Telefon: 1-816-79.
VII, Garay téri vásárcsarnok. Telefon: 1-304-84.

NAGY IGNÁC pincefelszerelési
cikkek raktára
BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivaltyúk, szűrőgépek, palackok, parafejaduk, cinkök stb. T. 1-415-15

Mielőtt **tűkörszükségletét** beszerezné, vagy üvegezési munkálatait kiadná, **saját érdekében** kérjen árajánlatot!

Tűkör- és üvegaruházról
Budapest, VIII, Népszínház utca 33. Telefonszám: 338-613
Használt belgatűkörok nagy választékban

Magyar Szállodás és Vendéglős

MEGHÍVÁS.

BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETE

1938. évi február hó 28-án, hétfőn délelőtt fél 11 órakor tartja

XVII. évi rendes közgyűlését

a Britannia szálloda (VI, Teréz körút 39.) új kupolatermében, amelyre a m. t. tagjainkat tisztelettel meghívjuk.

Budapest, 1938. évi február hó 4-én.

Az Ipartestület előjárósága nevében:

BALLAI KÁROLY
jegyző.

MALOSIK FERENC
elnök.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó. 2. Az ipartestület kitüntető érmének átadása: dr. Pertik Bélának és dr. Molnár Sz. Dezsőnek. 3. Az IPOSZ kongresszusi elismerő okleveleinek átadása Ammer Jánosnak, Bandi Józsefnek és Holub Rezsőnek. 4. Az 1937. évről szóló jelentés. 5. Az 1937. évi pénztárosi jelentés. 6. Az 1937. évi zárszámadás bemutatása. 7. A számvizsgálók jelentése 1937. évről. 8. A felmentvény megadása.	9. 1938. évi költségvetés megállapítása. 10. Az ipartestületi tisztviselői állások átszervezése. 11. Alapszabálymódosítás: a) A szállodás tagsági díjak módosítása. b) Az utalv. összeg fölémelése. 12. Választások: a) 1 alelnök egy évre; b) 5 számvizsgáló bizottsági tag választása egy évre. 13. Amerikai út háj eladása. 14. Indítványok.

FIGYELMEZTETÉS! A tárgysorozatra fel nem vett indítványok alapszabályaink 12. §-ának 2. pontja szerint csak az esetben tárgyalhatók, ha azok a közgyűlés előtt 5 nappal írásban vagy élőszóval az elnök elé terjesztettek.

Alapszabályszerűen folyó évi február 28-ára összehívott rendes évi közgyűlésünket, amennyiben az határozatképtelen volna, alapszabályaink 8. §-a értelmében újabb meghívás nélkül 1938. évi március hó 7-én, hétfőn délelőtt fél 11 órai kezdettel fogjuk ugyancsak a Britannia szálloda (VI, Teréz körút 39.) új kupolatermében megtartani. Ez a közgyűlés már a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes.

XIVONAT AZ 1932. ÉVI VIII., AZ IPARTESTÜLETEKRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNYCIKKBŐL:

11. §. Az ipartestületben minden tagnak van tanácskozási és szavazási joga, szavazati joga ellenben csak olyan tagnak van, aki magyar állampolgár és aki az ipartestület működésének területén legalább három év óta üz. képesséhez kötött ipart.

Tanácskozási és szavazási jogát nem gyakorolhatja és az ipartestületben semmiféle tiszteletet be nem tölthet és semmiféle megbízást nem kaphat olyan tag, illetőleg a tagnak olyan helyettese:

1. aki gyámság, gondnokság, vagy csőd alatt áll;
  2. aki büntető, az állam ellen vagy nyereségvégyéből elkövetett vétség miatt büntető eljárás alatt áll, továbbá, aki fogházbüntetésre, börtönbüntetésre, három hónapot meghaladó fogházbüntetésre, hivatalvesztésre vagy a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztésére szóló ítélet hatálya alatt áll;
  3. aki a tanácskozási és szavazási jog gyakorlásának szünetelését vagy a kapott megbízás visszavonását kimondó tegyelemi ítélet hatálya alatt áll;
  4. aki két évi tagsági díjjal hátralékban van.
- Az ipartestületi tagsági jogokat az iparosok személyesen, jogi személyek, a részvénytársaságokat és szövetségeket is ideértve, meghatalmazott képviselőjük útján, közkereseti társaságok és betéti társaságok az üzlet vezetésére jogosított tagjuk útján gyakorolhatják. Az iparnak kiskorú javára gyakorlása esetén az ipartestületi tagsági jogokat az gyakorolja, aki az ipart kiskorú javára őrzi.

*

Az ipartestület irodája azokról a tagokról, akik két évi vagy ennél nagyobb tagsági díjjal hátralékban vannak, kimutatót készített, mely bármely tagnak szívesen áll betekintés végett rendelkezésére.

Ipartestületünk 1937. éve.

IPARTESTÜLETÜNK 1937. ÉVE komoly belső, érlelődő alkotó munkában telte el.

Az ipartörvény második novellájának az életbe való átültetése, az ezzel fölmerülő problémák sok dolgot adtak. Különösen a mestervizsgálatokon volt sok küzdelem. A mestervizsgálatokkal kapcsolatban szerzett egy éves tapasztalat több függő kérdés rendezését sürgeti. A tankönyvek előkészületben vannak, amelyek a vizsgák színvonalát biztosítani fogják, ennél azonban fontosabb és általánosabb érdekű annak a megakadályozása, hogy rokonipari minősítéssel lehessen olyan ipart folytatni, amelyet nem tanultak. Sok, külsőleg egyező ipart vontak össze és minősítették „rokoniparrá” 1922. évben és az 1922.XII. tc. a rokoniparok részére azt akedvezményt biztosította, hogy automatikusan olyan iparra is kiadható engedély, amely ipart annak gyakorlója nem tanulta. Minthogy az 1936.VII. tc.-ben a szakmai tudás és színvonal biztosítása volt a cél, ezt a kívánatos törekvést teszi hatálytalanná a rokonipari minősítés. A most folyó évben az érdekeltek iparokkal karöltve, napirendre hozzuk a rokonipar problémáját és bízunk abban, hogy közösen meg fogjuk győzni Bornemisza Géza miniszter urat arról, hogy nevezetes ipari alkotásának célját csak akkor fogja a legteljesebb mértékben biztosítani, ha a rokonipari csoportosítást megszünteti. Ennek következménye az lesz, hogy minden önálló iparos mindazon iparban való készületségéről és gyakorlatáról tartozik számat adni, amelyeket folytatni akar.

Viszonylag könnyebb volt a bortörvénynek a végrehajtása, mert ipartestületünk kezdeményezésére a bortörvényből kimaradtak azok a rendelkezések, amelyeknek végrehajtása a múltban zaklatássá fajult. Egyébként a modern orvosi feltevések megfelelően, ú. n. megelőző eljárással vettük elejét a jöhíszemű tévedéseknek, amelyeket a bortörvény szava kihágásnak minősít s mint ilyent büntet — a borászati tanácsadó szolgálat rendszeresítésével. A borászati tanácsadó szolgálat állandóan — díjtalanul — tagjaink rendelkezésére áll és saját előnyükre éljenek is vele!

A kifőzőipar rendezését az elmúlt évben ha formailag nem is értük el, annak sorsa már eldőltnek tekinthető. A Kihágási Tanácsnak az az ítélete, amelyet Jelentésünkben is idéztünk, megállapította, hogy a kifőzőipar a saját, most érvényes törvényes keretei között tartozik hivatását betölteni. Ez az ítélet is a mi törekvéseinknek erkölcsi alapon nyugvását igazolja. Mi sohasem kívántuk a másét, mindig csak a magunk jogát védjük és ebből nem engedünk.

Ezen nagyjelentőségű munkánk mellett intenzíven folytattuk gyakorlati iparvédő tevékenységünket. Főlétszámú tagjaink az árrömbös megakadályozására. Előjárásunk a tisztaság üzletvitelét mindenképpen meg akarja védeni. Nem ernyőd energiával folytattuk a kontárrüldözést is, amelyek ismét szép eredményei vannak, bár a feladatát megoldani nem tudja.

Testületi Székünk továbbra is éber figyelemmel kíséri ipari életünk munkáját és meggyűlölettel, megnyugvást érzünk, hogy a Szék a maga emelkedett, tárgyilagos állásfoglalásával bele-bele szól ipari életünk zajgásában.

Iparunknak négy nagy áruszükséglete van: fűszer-gyarmatáru, bor, szikvíz és jég. Ezen négy áru-

igény kielégítésére szolgáló szervezet közül kettő, a Vendéglősök Beszerző Csoportja és a Ven-Ko-Ká derekasan működik tagjaink javára. 1937. évben kezdeményezésünkre és erkölcsi támogatásunkkal tétő alá vittük, megalakítottuk tagjaink borbeszerző szervezetét, amelynek neve, a PROMONTÓRIA, nem-sokára olyan közismert lesz, mint a Ven-Ko-Ká. Még tavalyelőtt sokat foglalkoztunk a jeggyár felállításával, azonban a köztelfogás a borbeszerző szervezetet sürögőbebbnek, előbbrevalónak ítélte és most ezen negyedik nagy áruszükséglet kielégítésére kell törekednünk a jeggyár megalakításával. Erre azonban a most folyó 1938. évben sor nem kerülhet, mert ebben az évben a Promontóriát kell teljesen kiépíteni, hogy minél jobban megszervezve álljon tagjaink szolgálata-ra.

A vendéglátóipar a kultúrával sok összeköttetést tart fenn.

Örömünkre szolgál iparunk intenzív kulturális haladása is. Szakiskolánk belterjes munkássága, szakirodalmunk abszolút magas nívója és szívesen regisztráljuk iparunk egy új kulturális intézményének megalapítását, a Vendéglátóipari Múzeumot, amelyben összegyűjtjük hagyományaink emlékeit, iparunk fejlődését szemléltető adatokat, tárgyakat, készleteket, eszközöket és amely nagyjaink emlékeit ápoló megemlékezésnek állandó mecénese lesz.

Ipartestületünk hivatalos lapjának negyvenéves múltjának emlékét szolgáló Album sajtó alatt van, talán az első példányok közgyűlésünk napjaitól el is készülnek. Ez a negyven év igen mozgalmas és sok tanulságot nyújtott. Ezen negyven év alatt a vidéki kis városból egy kultúrában, szépségben, rendben európai nagyváros lett Budapest és ezen nagy várossá levés idejében lett a mi iparunk is európai hírű, elismert és megszeretett ipar, amely az idegenforgalom egyik legjobban ható vonzóereje lett. Ezen negyven év örökent acélozni fogja a további munkára. A jövőnek az alapja a múlt. Ipari múltunk a fejlődés nagyvonalúságát mutatja és ez önbizalmat, erőt, hitet csöpögtet lelkünkbe a ránk váró feladatok munkálására. Minden célunkat elérhetjük, ha kartársaink a vezetőséggel egybeforognak, ha olyan szolidaritás szellem fejlődik ki és erősödik meg, amely éreztesse meg az egyes tagokkal, hogy tisztas működésében maga mögött van a tagok összessége, a testület. Elsősorunk jelszava: a tagokkal a tagokért valóságérzés legyen, egyetértve és összedolgozva haladjunk ezután is mindig előre, míg iparunk újjászülését meg nem értjük!

MEZŐYÁNI PEZSGÓGYÁR

BUDAPEST, VII, ALMÁSSY UCCA 3. TEL. 141-199

Apricot barackízú édes, tölédes
Fett-You száraz
Mezőyáni Casino édes
Cremat Rose vörös, édes
Prímadonna édes
Váltóságon tölédes

Elsőrangú francia módra készült pezsgó.
Minősége kiváló.
Ára megközelíthetetlen olcsó.

Jelentés az ipartestület 1937. évi tevékenységéről.

AZ 1937. ÉVI IDEGENFORGALOM.

1.

AZ IDEGENFORGALOM MINÉL RÉSZLETESEBB elemzése fontos feladat iparunk szempontjából. Az idegenforgalmi adatok megfelelő értelmezése útmutatást ad az idegenforgalmi propagandának. Az országos és a helyi idegenforgalmi hivatalok propagandatevékenységük mellett minden szálloda közvetlenül is használja ezt az eszközt a maga céljai érdekében. Sőt a holt nyomtatott propagandánál hatásosabbat, a személyeset is gyakorolja. Eppen ezt a nagy áldozatot igénylő propaganda érdekét szolgáljuk, ha külföldi idegenforgalmunk 11 évi adatait kitergetjük t. tagjaink elé — okulásul.

Az államok sorrendjét, a statisztikai sorrendtől eltérően, a következő elv alapján állapítottuk meg:

Az államok középpontja Magyarország és túláru gyűrűvel veszik körül a szomszédos államok, tehát először a legközelebbi szomszéd államok s azután a rákövetkező gyűrűvonalat érintő államok s így tovább.

Az első tanulság, ami szembeötlik, hogy a közvetlen szomszédokkal (Ausztria kivételével) a leggyöngyösebb idegenforgalmunk, holott nemzeti érdekből is ezeket a területeket kellene legfőképpen megszervezni.

Ez irányban az első célirányos intézkedés: viszonyosság nélkül a vízumkényszer eltörlése, a következő az olcsóbbított vasúti személytarifa.

Mind ezt még akkor is meg kell tenni, ha ma még pillanatnyilag indokolatlannak látszik is.

Az egész magyar gazdasági élet követeli a vízum eltörlését, sajnos, teljesen hatástalan minden érv, amit évről-évre felhoz. Pedig meggyőződésünk szerint nemcsak gazdasági, hanem nemzeti szempontból már eredményei lennének ilyen korábban tett intézkedéseknek. A mulasztásból súlyos erkölcsi hátrányok is keletkeztek.

A másik tanulság, hogy a második körben lévő államokkal szépen fejlődik idegenforgalmunk, azonban ha ezt a fejlődést egybevetjük pl. Ausztria idegenforgalmával, jóval alacsonyabb a magyar gyarapodás arányszáma az osztrákéénál. Valószínű más okai is vannak ezen elmaradásnak, azonban bizonyára magasabb volna a gyarapodási arányszámunk, ha a bécsi idegenforgalom Magyarország felé való áramlását nem gátolná a vízumkényszer. Ismét a vízum!

A harmadik tanulság: a Nagy-Britanniával való forgalomnak 1932. évi mélypontjáról való erős föllejtődése. Az utolsó években majdnem állandósl az évi 50 százalékos emelkedés. Ennek a javulásnak az oka: a vízum eltörlése Angliával.

Csodálatos külügyi kormányzatunk irányítása. Tények beszélnek a vízum kártékonyágáról, gazdasági és nemzeti káirairól és az egész magyar gazdasági

élet egyhangú követelésével szemben hallgatag, meggyőzhetetlen. Töröljék már el a vízumot! Akkor, ha a magyar idegenforgalom vissza fog fejlődni, késő lesz.

További tanulsága: idegenforgalmunk szembe-tűnő megerősödése a délibb fekvésű Balkán-államokkal, Bulgáriával, Török-, Görögországgal és Albániával. Azt a helyzeti előnyt, hogy nyugat felé szárazföldön legközelebb vagyunk hozzájuk, megfelelő és intenzív propagandával ki kell használnunk. Idegenforgalmunk balkáni propagálását jól meg kellene szervezni és határossá tenni. Az erre fordított áldozat, hisszük, hamar megtérülne.

Az I. és a II. Táblázat évi eredményeit, a külföldi idegenforgalom változásait abszolút- és százalékszámokban a III. és a IV. Táblázat szemlélteti.

Ezen táblázatok végső adatai aggodalmat keltők! Az elmúlt 1937. évben, bár gyarapodott külföldi idegenforgalmunk, de milyen nagyot hanyatlott vissza az emelkedés tempója az előző 1936. évvel szemben: +31.8%-ról +10.2%-ra!

A külföldi idegenforgalom kezdődő visszafejlődésének megakadályozására mulhatatlanul szükséges, hogy a kormány az érdekeltségekkel közösen és terszerűen hathatos intézkedéseket tegyen.

Ölbetett kézzel mégsem várhatjuk meg a csökkenés állandóságát s külföldi idegenforgalmunk elsorvadását, viszont azzal sem szabad elkápráztatni, megteveszteni saját magunkat, hogy „divatban vagyunk”!

Az idegenforgalom gyarapodásáért keményen kell megdolgoznunk, hát még annak a szintjének megtartásáért.

A magyar vendéglátóipar az államtól magára hagyatva, a fővárostól újabb szállodai közüzemmel, a tabáni „gyógyszálló”-val megnyomorítva, rendkívül sokat, erején felül sokat áldozott a külföldi idegenforgalomért. A magyar vendéglátóipar fejlettsége, szolgáltatásai híressé és kedvelté tették Budapestet, tehát mi megtettük kötelességünket, most csak az szükséges, hogy a kormány a vízum eltörlésével és más intézkedésekkel tegye könnyebbé, simábbá a már nehézebben hozzánk induló idegenek útját!

**MODERN,
IZLÉSES,
TISZTÁNTARTHATÓ**

falon, butoron, portálon a

TERROLUX burkolólemez

minden színben gyártja

MISKOLCZI és TÁRSA

asbestcement-palagvár

Budapest, V., Alkotmány u. 4. Telefon: 129-044.

2.

BUDAPEST 1937. ÉVI IDEGENFORGALMÁT feltüntető V. és a VI. Táblázat mutatja, az előző évhez képest gyarapodott ugyan idegenforgalmunk, azonban a gyarapodás lélekszámban felénél többel (+17.53%-ról +7.42%-ra), az itt eltöltött éjszelek száma pedig kétharmaddal (+16.75%-ról +5.12%-ra) maradt alul az 1936. évi gyarapodásnak. Ez kétségtelenül kedvezőtlen és gondolkodtató jelenség. Nem elég a számokat nézni és feleltőllenül teleharangozni az országot, miként gyarapodik az idegenforgalom, mert ezzel jár a hatóságoknak az a megállapítása, hogy az idegenforgalmi ügy jól megy s az adóztató hatóságok ezt mindjárt bele is kalkulálják az adókiivetésbe. Pedig a számok alapos elemzése kevés örömdetést eredményez! Például azt, hogy idegenforgalmunk fejlődése megtört és főképpen azt a szomorú jelenséget, hogy az itt tartózkodás, az itt eltöltött éjszelek száma az utolsó négy évben (1934—37) nem mozdult ki, szinte

FELLNER BÉLA i. ú. v.

Elő belvárosi szálloda, vendéglő és
kávéházi szennyételeket közvetítő iroda

BUDAPEST, IV, MOLNÁR UCCA 3. SZÁM. TELEFON: 181-401

állandó szinten maradt. Így a belföldi forgalomban 2.39, 2.69, 2.59, 2.69 átlaggal; az elvett területekkel való forgalomban 3.61, 3.96, 4.10, 4.03 átlaggal; a külföldiek forgalmában 3.44, 3.76, 3.68 és 3.47 átlaggal. Ezzel szorosan összefügg a szállodai forgalomnak igen kismértékű (2.2%-os) javulása, a vendéglők forgalmának határozott (1.29%-os) csökkenése.

Színes tervek hímzése helyett, szívárványozó szappanbuborékokban való nyugodt örvendezés helyett, komoly, reális, alapvető munkát kell megkezdeni, amiben azután a kormánynak van vezető szerepe és kötelessége, tekintettel az idegenforgalom valutaszerző voltára.

I. Táblázat.

Budapest tizenegy (1927—1937) évi külföldi vendégforgalma.

A) A KÜLFÖLDI UTASOK SZÁMA

Ország	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
											XI. haváig
1. Ausztria	19.576	19.817	18.073	17.896	18.834	16.940	22.712	24.741	28.192	29.001	27.212
2. Csehszlovákia ..	4.088	4.070	3.973	3.850	3.250	3.269	3.713	4.845	5.971	5.330	5.404
3. Jugoszlávia	1.412	1.329	1.350	1.323	1.371	1.088	1.026	975	1.092	1.484	2.162
4. Románia	2.422	2.799	3.026	2.828	2.255	2.244	2.330	2.589	2.802	3.562	5.086
5. Németország ..	11.924	16.532	15.752	17.268	13.579	13.208	10.566	13.481	17.537	24.795	30.241
6. Nagy-Britannia ..	3.101	3.542	4.076	4.222	4.070	2.456	4.244	5.660	8.231	12.140	15.551
7. Franciaország ..	1.708	1.989	2.367	2.580	2.557	2.492	+72.8%	+33.3%	+45.4%	+47.5%	
8. Olaszország	2.001	2.691	3.027	4.164	3.565	6.234	4.977	5.845	7.713	12.630	8.696
9. Svájc	1.439	1.990	1.793	2.912	2.233	2.326	4.367	3.230	3.998	5.871	3.345
10. Lengyelország ..	921	1.109	1.658	3.142	1.722	1.136	1.236	2.719	3.884	4.577	3.418
11. Svédország	393	633	738	786	911	306	589	700	1.099	2.680	2.889
12. Norvégia	121	151	183	256	216	124	170	238	285	649	758
13. Dánia	404	574	774	995	881	377	537	519	653	1.338	1.152
14. Hollandia	902	1.273	1.421	1.518	1.317	1.026	1.429	1.976	3.010	4.707	4.699
15. Belgium	338	394	616	610	591	466	589	823	1.067	2.313	2.170
16. Oroszország	105	37	75	43	69	24	21	48	112	63	52
17. Finnország	103	445	179	222	136	88	177	173	354	889	814
18. Albánia	7	22	14	14	20	14	11	11	12	17	27
19. Görögország	258	401	416	495	395	234	216	342	622	1.054	484
20. Törökország	308	311	263	221	358	261	320	476	598	683	1.121
21. Bulgária	478	444	760	515	540	485	634	985	878	1.238	1.254
22. Am. Egy. Államok	6.574	8.805	10.196	11.498	8.142	6.737	4.399	3.595	5.206	8.238	12.690
23. Egyéb	1.826	2.267	2.564	3.018	2.183	1.883	2.733	3.020	4.623	6.144	7.125
Összesen	60.409	71.625	73.294	80.376	69.193	63.416	70.869	81.455	102.991	135.781	144.129*
a) az évi gyarapodás számokban	+11.216	+1.669	+7.082	-11.183	-5.777	+7.453	+10.586	+21.536	+32.790		
b) ugyanaz százalékszámokban	+18.5%	+2.3%	+9.7%	-13.9%	-8.3%	+11.7%	+14.9%	+26.4%	+31.8%		

Az idegenforgalom (belföld, elvett területek és külföld) összesen: .....

260.870 269.606 250.055 241.456 202.891 190.593 192.688 202.113 220.265 258.880 261.453

* Az egész 1937. év 278.094, ebből:
belföld 95.347,
elvett területek 33.167,
külföld 149.580
összesen 278.094

II. Táblázat.

Budapest tizenegy (1927—1937) évi külföldi vendégforgalma.

B) A KÜLFÖLDIEK ITT ELTOLTOTT ÉJJELEINEK SZÁMA.

Ország	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
1. Ausztria	55.169	55.191	50.038	50.540	49.231	46.313	63.197	71.649	86.371	85.958	77.753
2. Csehszlovákia ..	10.849	10.937	10.356	10.641	9.106	9.381	10.795	14.705	18.403	17.177	16.802
3. Jugoszlávia	3.468	3.824	3.955	3.739	3.624	3.273	3.555	3.303	3.667	5.102	7.642
4. Románia	5.857	6.662	7.361	7.508	6.073	6.570	6.945	8.571	9.454	12.073	14.204
5. Németország	37.284	47.935	47.968	51.454	40.718	43.596	38.444	49.784	77.226	93.373	101.534
6. Nagy-Britannia ..	11.239	14.429	15.377	16.223	14.892	11.572	17.336	24.269	37.780	54.488	63.054
7. Franciaország	5.593	6.706	7.845	8.995	8.243	9.237	14.690	16.618	19.533	22.997	23.395
8. Olaszország	7.217	9.787	9.650	12.788	10.804	19.212	17.726	20.464	28.014	43.875	30.418
9. Svájc	4.348	6.158	5.387	8.897	6.914	7.951	13.886	11.563	14.388	22.043	13.136
10. Lengyelország ..	2.831	3.504	4.894	9.829	5.046	3.522	4.064	7.775	14.143	15.451	10.786
11. Svédország	1.388	2.253	2.394	2.861	3.057	1.107	2.070	2.585	4.663	11.552	13.884
12. Norvégia	454	688	591	895	898	574	802	872	1.216	3.194	3.508
13. Dánia	1.278	1.818	2.329	3.607	2.723	1.311	1.887	1.829	2.911	5.366	4.467
14. Hollandia	3.314	4.698	5.220	5.713	5.101	4.166	5.644	8.682	12.859	19.780	18.478
15. Belgium	1.090	1.245	2.027	2.470	2.114	1.528	1.977	2.648	3.794	8.088	6.945
16. Oroszország	312	121	362	190	306	97	52	183	728	299	306
17. Finnország	718	2.177	582	955	495	413	474	733	2.031	7.826	5.148
18. Albánia	49	62	18	15	42	50	28	41	45	80	174
19. Görögország	972	1.451	1.487	1.756	1.326	878	672	1.244	2.260	3.249	1.644
20. Törökország	1.020	1.328	1.096	744	1.174	859	1.206	1.663	2.339	2.313	4.239
21. Bulgária	1.349	1.097	2.387	1.786	1.474	1.432	2.268	3.813	2.751	3.738	4.019
22. Am. Egy. Államok	24.388	35.842	38.289	41.335	32.518	26.686	18.565	15.835	23.493	35.278	48.888
23. Egyéb	7.415	8.106	8.922	10.790	7.628	7.757	10.267	11.356	19.770	26.088	5.888
Együtt	187.582	226.019	228.530	253.731	213.507	207.485	236.550	280.183	387.839	499.388	476.312*
a) az évi gyarapodás számokban	+38.437	+2.511	+25.201	-40.224	-4.022	+29.065	+43.633	+107.656	+111.549		
b) ugyanaz százalékszámokban	+20.5%	+1.1%	+11.0%	-15.8%	-2.8%	+14.0%	+18.4%	+38.4%	+28.7%		
Az idegenforgalom (belföld, elvett területek és külföld) összesen:	651.088	712.397	656.274	640.728	540.791	528.082	554.934	604.271	741.512	865.697	849.050

* Az egész 1937. év 910.015, ebből
belföldiek 256.652,
elvett területeiről 133.760,
külföldiek 519.603
összesen: 910.015.

III. Táblázat.

Az idegenforgalom 10 évi változásai:

A) A KÜLFÖLDI UTASOK SZÁMÁNAK
GYARAPODÁSA (+) ILL. CSÖKKENÉSE (-)

1928	+ 11.216	+18.5%
1929	+ 1.669	+ 2.3%
1930	+ 7.082	+ 9.7%
1931	- 11.183	-13.9%
1932	- 5.777	- 8.3%
1933	+ 7.453	+11.7%
1934	+ 10.586	+14.9%
1935	+ 21.536	+26.4%
1936	+ 32.790	+31.8%
1937	+ 13.800	+10.2%

IV. Táblázat

Az idegenforgalom 10 évi változásai:

B) AZ ITT TOLTOTT ÉJJELEK SZÁMÁNAK
GYARAPODÁSA (+) ILL. CSÖKKENÉSE (-)

1928	+ 38.473	+20.5%
1929	+ 2.511	+ 1.1%
1930	+ 25.201	+11.0%
1931	- 40.224	-15.8%
1932	- 6.022	- 2.8%
1933	+ 29.065	+14.0%
1934	+ 43.633	+18.4%
1935	+107.656	+38.4%
1936	+111.549	+28.7%
1937	+ 20.215	+ 4.05%

Budapest és környékén, Duna és Balaton partján, Mátrában,

az országnak legorgalmasabb városában, komoly üzemek eladására, bőrbéradására, társulásnak bevezetésére van megbízásom. Csak főképp székemberek szíves megkérését kérem levélben, mire személyesen legom érdeklődöm! Telkeresni! SZÉDERKÉNYI JÁNOS, kizárólag szállodák, vendéglők adásvételi ügynöksége, Budapest, Horthy Miklós út 72. félem. 3.

V. Táblázat.

Budapest idegenforgalma:

	1934. évben	1935. évben	1936. évben	1937. évben I—XII*
Belső idegenforgalom	91.656	87.176	91.685	95.347
Elvett területekről eredő idegenforgalom	29.002	30.098	31.414	33.167
Külföldről eredő idegenforgalom	81.455	102.991	135.781	149.580
	202.113	220.265	258.880	278.094
		+8.96%	+17.53%	+7.24%

*1937. évi december havi sommázatát a fővárosi Statisztikai Hivataltól publikálás előtt kaptuk. Köszönet érte.

VI. Táblázat.

Az itt eltöltött éjjelek:

A vendégek hány éjjelt töltöttek itt?

	1934. évben	1935. évben	1936. évben	1937. évben I—XII*
Belső idegenforgalom	219.333 (átlag 2.39 éjjel)	234.353 (átlag 2.69 éjjel)	237.488 (átlag 2.59 éjjel)	256.652 (átlag 2.69 éjjel)
Elvett területekről eredő idegenforgalom	104.755 (átlag 3.61 éjjel)	119.320 (átlag 3.96 éjjel)	128.821 (átlag 4.10 éjjel)	133.760 (átlag 4.03 éjjel)
Külföldről eredő idegenforgalom	280.183 (átlag 3.44 éjjel)	387.839 (átlag 3.76 éjjel)	499.388 (átlag 3.68 éjjel)	519.603 (átlag 3.47 éjjel)
Összesen	604.271	741.512	865.697	910.015
		+22.71%	+16.75%	+5.12%

3.

AZ IDEGENFORGALMUNKNAK több aktuálisra vált, újabb problémája van: az idegenforgalmi idénynek, az idegenek itt tartózkodásának meghosszabbítása és időképpen a belső idegenforgalom szilárdabb alapokra való helyezése, valamint a téli idény népszerűsítése.

Mindezek a problémák egyenként is súlyosak. Megoldásukat az idegenforgalom jövődjének biztosítása kívánja.

A problémának az a része, amely a külföldieknek a téli idegenforgalmára vonatkozik, majdnem megoldhatatlan, mert téli idegenforgalom csak ott fejlődött, illetve fejlődhetik ki, ahol téli sportra alkalmas területek vannak.

Magyarország klímája, de főképpen jellegzetesen sík területe és lankás hegyei között helyi sportterület lehet ugyan kifejleszteni, de külföldiek részére megfelelő nem.

Kultúrában tartjuk azt a színvonalat, mint a nyugati nagy városok, azonban ezen a területen sem azt a bőséget, sem azt az eredetiséget, sem olyan értékeket nem tudunk produkálni, amely idegeneket idevonzana, de egyébként is, a kultúra egymagában nem olyan intenzív vonzerő, amely tömegeket hozna.

Egyedül a népi élet mutat változatos gazdaságot, amelynek vannak is hívei és kedvelői.

A belső forgalom élénkítésében volna valamelyes eredmény elérhető. Azonban az élénkítésnek nem lehet eszköze a vendéglátóipar által nyújtandó kedvezmények.

A mai viszonyok között ugyanis a téli Budapestnek olyan forgalmat biztosítani nem lehet, mint ami-

lyen Nagy-Magyarország idejében volt, egyrészt a gazdasági helyzet összehasonlíthatatlanul rosszabb, másrészt a háború után a vidék számos helyén olyan kulturális és gazdasági gócpontok fejlődtek ki, amelyek főlegesen teszik, hogy akár szórakozás miatt, akár gazdasági okokból Budapestre jöjjenek. Télen Budapestre tehát kevés kivétellel csak azok jönnek, akiknek dolguk van.

A belső idegenforgalmat kormányintézkedéssel lehetne élénkíteni. Az olasz kormány áldozatkészségére és nagyvonalúságára gondolunk.

Idézzük az olasz kormányt az a rendeletét, amellyel az állami alkalmazottaknak házasságkötéskor fizetett szabadságot engedélyez és a tisztviselő tartozik szabadságának ideje alatt az ország más vidékére, városába utazni és ott eltölteni szabadságidejét.

Ilyen intézkedés volna az, amelynek gyakorlati eredménye lenne. Sajnos, a magyar állam ezidőközre nincs abban a helyzetben, hogy tisztviselőinek, alkalmazottainak ezt, vagy ehhez hasonlót biztosítani tudjon.

Egyet meg kell állapítanunk, hogy idegenforgalmi vonatkozásban ötletek adódnak, csak megállapított, programszerű, következetes munka nagyon kevés van. Előttünk mindég a nyugati idegenforgalmú államok fejlettebb viszonyai, meggyökeresedett szokásai és gyümölcsöző eredményei vannak és ezeket akarjuk átültetni, aminek rögtönös eredményét is várjuk. Elfelejtkezünk azonban arról, hogy a nyugati államok idegenforgalma évszázados multra tekint vissza. Következőes és állandó tevékenységgel fejlesztették ki mind érzelmileg, mind valóságban idegenforgalmukat!

4.

ELOJÁRÓSÁGUNK ULÉSEIN többször felvetődött az a gondolat, vajjon nem szolgálnák-e az idegenforgalmi szervezetek jobban céljukat, ha az idegenforgalommal foglalkozó szervezeteket egyesítenék.

Az elméleti elgondolásunk szerint idegenforgalmunk sokat nyerne, ha intézkedési joggal, de nem bürokratikus szervezettel, az állam intézné az idegenforgalmi ügyeket.

Ezen állami hivatalnak minden idegenforgalmi helynek, városnak, a helyi érdekeket szolgáló idegenforgalmi hivatalai asszisztálnának. Kétségtelen, hogy hiánya lenne ilyen szervezésnek a társadalomban levő produktív erőnek az elhanyagolása, de viszont mérlegelendő, hogy egy jól vezetett állami idegenforgalmi hivatal mellett, sokat veszítünk-e, ha szétforgácsolóddó társadalmi erőket számításon kívüli hagyjuk. Bár olyan megoldás is található, hogy az állami és városi hivatalok magukba olvasszák, felhasználják az idegenforgalom fejlesztésére adódó társadalmi erőket és hatásokat.

Mindezeket a problémákat ajánljuk az Országos Idegenforgalmi Hivatal figyelmébe, mert ezeknek előkészítésével és intenzív munkálásával kedvezően hatna az idegenforgalom fejlődésére.

A BUDAPESTI SZÁLLODÁK ÉS VENDÉGLŐK 1937. ÉVI FORGALMA.

A FORGALMI ADÓKÖZÖSSÉGÜNK adatai alapján évről évre beszámolunk vendéglős üzleteink forgalmi változásairól. Ezidén ezen beszámolóknak bővül, mert az 1937. évben adóközösségünk keretében a szállodás csoportot is megszerveztük s így ezután évről évre a szállodák és vendéglők forgalmáról tudunk adatokat szolgáltatni.

Az 1937. évben, mint azt az előző szakaszban olvashattuk, az idegenforgalom némileg emelkedett. Azonban ez az emelkedés nem járt olyan forgalomemelkedéssel, mint az iparunk szempontjából különösen kívánatos és szükséges volt.

Igy adóközösségünk

szállodás tagjainál

az 1937. évi forgalom a következőképpen alakult:

14 szállodának forgalma az előző 1936. évvel szemben csökkent, 21 szállodának emelkedett. A végső eredmény szerint az 1937. évi forgalom 1936. évvel szemben 2,2% emelkedést, némi javulást mutatott.*

Az adóközösség

vendéglős tagjainál

az 1937. évi forgalomváltozás — sajnos — rosszabb.

A 813 tagunk üzleti forgalmáról birtokunkban levő adatok szerint az 1937. évben**

* Az adóközösségnek a pénzügyminisztériumhoz intézett 6650/1937. számú jelentéséből.

** Adóközösségünknek a pénzügyminisztériumhoz intézett 6644/1937. számú jelentéséből.

KREIBICH szomszédhelyező iroda
Budapest, IV, Molnár uca 12. Telefon: 185-466

a forgalom csökkent	277 tagüzletnél (= 34,0%),
a forgalom változatlan	10 tagüzletnél (= 1,3%),
a forgalom emelkedett	407 tagüzletnél (= 50,0%),
Adataik egybevetethetők nem voltak (új üzletek, adataik későn érkeztek be, hiányosak)	119 tagüzletnél (= 14,7%),
	Összesen: 813 tagüzlet (= 100%).

A forgalom hullámszámát a következő összeállítás részletesen mutatja:

A 277 vendéglő forgalma csökkent:*

1—5%-ig	87-nél	= 31,42%
6—10%-ig	67-nél	= 24,18%
11—15%-ig	43-nál	= 15,54%
16—20%-ig	29-nél	= 10,46%
21—25%-ig	17-nél	= 6,14%
26—30%-ig	14-nél	= 5,05%

A 407 vendéglő forgalma emelkedett:

1—5%-ig	92-nél	= 22,60%
6—10%-ig	82-nél	= 20,14%
11—15%-ig	55-nél	= 13,50%
16—20%-ig	45-nél	= 11,04%
21—25%-ig	28-nál	= 6,86%
26—30%-ig	21-nél	= 5,16%

A vendéglős tagoknál a forgalomcsökkenés 4,42%, a forgalomemelkedés pedig 3,13% volt, ami végeredményben azt jelenti, hogy a vendéglős tagjaink 1937. évi forgalma az 1936. évvel szemben 1,29%-kal csökkent.

Adóközösségünk az 1928. évben alakult meg az 1927. évi forgalom alapján. Azonos módon évről évre gyűjtöttük tagjaink forgalmáról az adatokat, amelye-

* A többi üzletek forgalma ennél magasabb mértékben változott. Minthogy ezek — más, különösebb okok miatt — a rendes mértéktől eltérnek, az összehasonlíthatóságot elhagytuk, mivel a való helyzetet akarjuk szemléltetni és nem a szélsőségeket.

SZENT ISTVÁN
CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes
zárt palackokban

Kőbányai
Polgári Serfőzde
gyártmánya

ket ugyancsak azonos módszerrel dolgoztunk föl. Az elmúlt tíz évről az alábbi táblázat ad szomorú képet a forgalom nagy visszaeséséről:

Az adóközösségi tagok üzleti forgalmának változásai az 1928—1937. években.

(Átlag 800 budapesti vendégő alapján.)

AZ 1927. ÉVI FORGALOM, MINT A VÍSZONYTAS ALAPJA: 100.

	—	+	
1928. évi csökkenés	15%		85.00%-öt
1929.	18%		69.70%-öt
1930.	22%		54.40%-öt
1931.	26%		40.30%-öt
1932.	29%		28.60%-öt
1933.	21%		22.50%-öt
1934. évi emelkedés	2.00%		22.75%-öt
1935. évi emelkedés	4.08%		23.84%-öt
1936. évi csökkenés	0.43%		23.74%-öt
1937. évi csökkenés	1.29%		23.44%-öt

Tehát az 1927. évi forgalomnak értékét el fogadjuk

Híu bizakodás volt az 1934. és 1935. évek némi forgalomemelkedésében! A forgalom csak tovább csökkent, ha nem is olyan nagy mértékben, mint előzően. Igaz, hogy ilyen nagy mértékben már nem is zuhanhat tovább.

Az 1937. év a Magyar Gazdaságkutató Intézet megállapítása szerint* az év elején mutatkozó javulás az év végén megtorpant. Az idegenforgalom némi javulása nem tudta ellensúlyozni azt a kárt, amit a jogszolgáltatás vendégőspárt úzók az iparnak tesznek. Intő jel ez, hogy ha hatóságaink sürgősen nem cselekszenek, az idegenforgalmunk két pillére, a szállodás- és vendégőspár összeroppan.

SZÁLLODÁINK FOGLALTSÁGA: VAN-E SZÜKSÉG ÚJ SZÁLLODÁKRA?

AZ ÚJ SZÁLLODÁK ALAPÍTÁSA az 1937. évi folyamán különösen kedvenc témája volt a hírlapirodalomnak. Ilyen kívánságokat szóval, előadásokban is tárgyaltak. Úgy volt ez a tárgy beállítva, mintha Budapesten szállodásaink volna és az idegenforgalom fokozottabb, népesebb idejében a vendégeket nem tudnánk elhelyezni. A valóság az, hogy az új építkezéssel a megelők rentabilitását tennék meg bizonytalanabbá, hiszen ha az új vállalkozás hasznosítható lenne, akkor szállodáink saját vállalkozásukat fejlesztenék, bővítenék ki, mert szállodáink kapacitása nincs teljesen kihasználva. Az új vállalkozás fenntartását sem tudnánk biztosítani, mert meg a főváros is a tabáni „gyógyászóház”-jával több százszoros deficitet számol. Azonban a főváros adófizető polgárai ezt a deficitet is megbírják!

Mi ezen alaptalan tervezetekkel és hangulatkeltéssel szemben csak azt a ténny állapíthatjuk meg, hogy amíg szállodáink évi foglaltsága 60% körül mo-

* A Magyar Gazdaságkutató Intézet gazdasági jelentése 1937 november 30-án. 9. oldal.

Borpalota Rt.

Budapest, VI. Király ucca 26. Telefonok 1-140-44, 1-184-6

Ajánlja kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordóitételben

zog, újaknak létesítésére nincs szükség. A VII. Táblázat szállodáink 1937. évi foglaltságát tünteti föl.

Ennek az összeállításnak az eredménye:

az 1937. évbén rendelkezésre álló szállodák szobák 36.2%-át nem foglalták el a vendégek, azaz, az évi foglaltság arányszáma: 63.8%.

A szállodaépítők nézzék csak meg a kimutatás május és augusztus hírvé rovatát. A budapesti idegenforgalom e két kulminációs hónapjaiban sem volt teljes foglaltság: májusban 922, augusztusban 576 üres szoba volt szállodáinkban a napi átlag.

Egy más szemléltető példát mutatunk be annak igazolására, hogy újabb szállodákra nincs valóságos szükség.

A szállodák közül kilencet kiemelünk, úgyelve arra, hogy az első három kategóriába tartozó szállodák 2—3 szállodával képviselve legyenek e kilencben.

Ezeknek ágszáma a következő:

Hungária—Dunapalotában	605,
Gellértben	316,
Asztória—Palatinus—Palace	810,
Royalban	405,
Carltonban	160,
Parkban	284,
E 9 szállodában összesen	2580

ágy van.

E 2580 ágyat 365 napra számítva, helyet adna 941.700 éjjelezésre, ezzel szemben pl. Budapesten az 1936. évbén az idegenek 865.697, 1937. évbén 910.015 éjjelt töltöttek itt. Ami — természetesen: elméletileg — azt jelenti, hogy ez a kiragadott 9 szálloda elég lenne az egész budapesti idegenforgalom lebonyolítására, amely tény valójában nem arról szól, hogy szállodahiány van.

Idegenforgalmi ú. n. csúcspanapokon mindenütt van zavar az idegenek ellátásában, azonban ebből az általános jelenségből nem azt a következtetést vonják le a szakemberek, hogy a csúcspanapok kedvéért újabb szállót kell építeni,

hanem a foglaltságot kell irányítani és ezért az idegenforgalmat előidézó ünnepeket, kiállításokat, kongresszusokat az év folyamán elosztva kell megrendezni.

A városok idegenforgalmi hivatalainak volna ez egyik fontos és hálás feladata!

Kitünő a Dreher keksz és a Dreher csokoládé!

VII. Táblázat.

A szállodai szobák foglaltsága.

1937. évi	Az adatszolgáltató szállodák száma	A rendelkezésre álló szobák száma		Az igénybe nem vett szobák száma			
		naponként	havi teljes foglaltság esetén	havonként	%-ban	napilag	
január	41	3.542	109.802	51.262	46,0	1.653	
február	41	3.542	99.176	47.261	47,7	1.687	
március	42	3.616	112.096	43.249	38,5	1.395	
április	42	3.616	108.480	50.104	46,0	1.670	
május	43	3.751	116.281	28.611	24,6	922	
június	43	3.718	111.540	36.404	32,6	1.213	
július	43	3.721	115.351	34.229	29,6	1.104	
augusztus	43	3.720	115.320	17.884	12,0	576	
szeptember	43	3.720	111.600	30.499	27,3	1.016	
október	41	3.558	110.298	45.395	41,0	1.464	
november	40	3.492	104.760	46.710	44,5	1.557	
december	40	3.487	108.097	49.566	45,8	1.595	
Csúszesen:		1.322.801	481.174	36,2	1.321		

Az adatszolgáltató szállodák: Arlon, Astória, Atlantic, Bellevue, Bréma, Bristol, Britannia, Budapest, Carlton, Central, City, Continental, Dunapalota, Erzsébethi, Erzsébet királyné, Esplanade, Europa, Fiume, Hungaria, Imperial, Isván király, József főherceg, Király, Korona, Lloyd, Merano, Metropole, Nemzeti, New-York, Palace, Palatinus, Dália, Margárita, Pannónia, Park, Rex, Royal, Savoy, Svábhegyi, Szabó, Szt. Lukács-Thermal, Vadászkürt, Westend és Wien.

A SZÁLLODA (HOTEL) SZÓ VÉDELME, A PENZIÓIPAR RENDEZÉSE.

ELŐJÁRÓSAGUNK az elmúlt évtizedekben behatóan foglalkozott a vendéglátóipar problémáival. Nemcsak abból a szempontból foglalkoztunk vele, hogy azoknak munkálásával testületünk tagjainak jogos érdekeit szolgáljuk, hanem mindenkor tekintettel voltunk a vendéglátóipar egész területére, valamint a vendéglátóiparnak az idegenforgalommal való kapcsolataira.

Ezen vizsgálataink alapján megállapítottuk azt, hogy a bajoknak nagyrésze nem szükségképpen gazdasági válságból folyik, nagyrészből az iparjogi szervezés hiányosságaiból és adminisztrációs természetű okokból.

Míg minden más iparág végelárasára egységes iparjogi lehetőség van, addig a vendéglátóiparban az üzletszerű ellátást különféle iparjogi minősítéssel lehet gyakorolni.

Nevezetesen:

1. A szállodásipar 20 szobáig képesített és engedélyhez kötött ipar;
2. húsz szobán felül képesítés igazolása nélkül, mint gyárszerű nagyüzem folytatható.
3. A penzióipar 10 szobán alul szabadipar;
4. tíz-húsz szobáig már engedélyhez és képesítéshez kötött (könnyebben elsajátítható) ipar;
5. húsz szobán felül, mint a szállodásipar, a penzióipar is szakképesítés nélkül „gyárszerűen” folytatható.
6. A vendéglősipar 25 alkalmazottig szakképesítéssel és engedélyvel;
7. huszonöt alkalmazotton felül mint „gyárszerű” nagyüzem folytatható.

8. A kávésiparban ugyanilyen a helyzet: 25 alkalmazottig szakképesítéssel és engedélyvel, míg 9. huszonöt alkalmazotton felül, mint a vendéglőipar, „gyárszerűen” üzethető.

10. A kávémérés (stb.) engedélyhez kötött,

11. a kifőző szabadipar.

A korcsma engedélyhez kötött szabadipar, azon-

ban 12. ha a korcsma Budapesten van, csak hideg ételt szolgálhat föl, ha pedig

13. a korcsma valamely kis- vagy nagyközségben vagy 20 ezer léleknél kevesebb lakost számláló városban van, a hideg étel mellett meleg ételt is jogosult kiszolgáltatni, sőt,

14. ha a korcsma olyan 20 ezer léleknél többet számláló városban van, ahol vendéglő nincs, jogosult egy levest, egy húsételt, egy főzeléssel és egy tésztát (a tojás stb.-eken felül) készíteni és kiszolgáltatni.

O s z s e g e z v e : a) a vendéglátóipart 12-féle iparjogosítvánnyal lehet folytatni, és pedig:

1. szállodásipari engedéllyel,
2. gyárszerű szállodás iparengedéllyel,
3. vendéglő-igarigazolvánnyal,
4. penzió-igarengedéllyel,
5. gyárszerű penzió iparengedéllyel,
6. vendéglő-igarengedéllyel,
7. gyárszerű vendéglő iparengedéllyel,
8. kávé-igarengedéllyel,
9. gyárszerű kávé iparengedéllyel,
10. kávémérő-igarengedéllyel,
11. kifőző-igarigazolvánnyal,
12. korcsmai iparengedéllyel.

b) Továbbá ezen felül nyolctétele terjedelmű üzletkörrel:

1. szállodásiparival,
2. penzióiparival,
3. vendéglőivel,
4. kávéházzal (kávémérő),
5. kifőzőivel.

A korcsmaival:

6. Budapesten a legszűkebb terjedelművel,
7. vidéken a legtágabbal,
8. nagyobb városokban — ahol nincs vendéglő — ugyanilyen terjedelemben.

Nyilvánvaló, hogy ugyanazon gazdasági hivatást nem lehet ilyen különféle terjedelmű és minősítésű iparjogosítványokkal nélkülözve gyakorolni, hogy a kisebb jogosítványú ipar, a nagyobb jogosítványú ipar üzletkörtét ki ne sajátítaná.

Ebből az elgondolásból 1934 június havában a korcsmaipar kihalás útján való megszüntetésével a képesítés előtti egységet kértük visszaállítani.

Az 1937. évben a kifőzőipar rendezését illetően javaslataink revíziójára kényszerültünk s a kifőzőipar rendezését annak a házi tevékenység keretébe való visszazorítását vagy az engedélyhez kötését és üz-

Mecseki Gyógyítóka

A legjobb ízű magyar aperitif likőr.

Pécs város különlegessége.

Budapesti vezérképviselet, telefon: 12-23-36.

leikörét az 1921. XXIII. tc. 15. §-nak megfelelően kériük körülhatárolni.

E két vendéglátóipari probléma kedvező megoldásával a vendéglátóiparba nemcsak a szükséges rend, hanem az idegenforgalom szempontjából kívánatos színvonal és nem utolsósorban az üzleti vállalkozások rentabilitása biztosítottak, amely viszont a közélet szempontjából nem érdektelen.

Az elmúlt évben a hotel, szálloda szó védelmével kapcsolatban kértük az e tárgyban kiadott rendeletnek módosítását.

1936. nov. 21-én 4199/I. K. K. M. számú rendeletével szabályozták a szálloda szó használatát. Azonban ezen szabályozás hiányosságai révén azt a célt, aminek az érdekében kiadatot, nem szolgálhatja és ezért kértük a kereskedelmi minisztériumot: az eredeti rendelethez fűzött javaslatunk figyelembevételével a szóbanlevő rendeletet újból vizsgálja át, javaslatunkat tegye magáévá és az illymódon kedvezően helyesbített rendeletet újból bocsássa ki.

Az új rendeletben a szálloda- és pénzióipar problémáit is szükséges rendezni, amely nem is ezen ipart özőknek érdeke, hanem legfőképpen a köznek és az idegenforgalomnak. Idegenforgalmi szempontból a szállodákban rendet és egyértelműséget feltétlenül biztosítani kell.

Ezzel célunk a „garni” szállókra, amelyeknek szálloda vagy fogadó jellegét elvonnai javasoljuk. Egyrészt ők hagyományuk a védelme is vezet bennünket, amikor tiltakozunk az ellen, hogy iparunknak legösszibb elnevezését, a fogadót, találkahelyre cégérül használhassák föl, másrészt a legaktuálisabb követelmény kérészetet bennünket arra, hogy a „garni” szó elivegyék a találkahelyek nyújtásával foglalkozó üzletektől, mert a fogadóknak vagy szállodáknak „garni” megjelölése Franciaországból ered, azonban ott az itteni alkalmazásnak szöges ellentétét jelenti: családi szállodák megjelölésére használják.

Tehát találkahelyek sem a szálloda, sem a fogadó, sem a garni elnevezést nem használhassák, mert ezzel a vendégeket, főképpen az idegeneket megtevesztik és a legkellemetlenebb helyzetet teremtik, aminek elkerülése nemcsak a tisztés és őszi szállástadó iparuk, hanem az idegenforgalomnak is érdeke.

Kértük továbbá azt is, hogy a szóbanlevő rendeletbe expressis verbis foglaltassék be a szállodának fogalma és ebből vezettetessenek le a fogadó és a pénzió föltételei.

Szállodánál a terjedelem megszabása indokolatlan volna, mert éppen olyan törekvést kell nálunk támogatni, amely a kis és családi szállodák létesítését és fenntartását elősegíti.

Tehát szálloda, a szobák számától eltekintve mindig lehet, amely az alább felsorolt föltételeknek megfelel, viszont szálloda nevet nem használhassa az, amely a szálloda nemzetközileg elfogadott jellegzetességeinek híján van.

Ezek viseljük és a maguk tisztaságával, valamint a maguk egyszerű polgári kényelmével tartják fenn az őszi, tisztés „fogadó” nevet.

Amennyiben a szálloda-probléma ilyen módon rendeztetnék, felette kívánatos és elengedhetetlen követelmény a pénzióipar rendezése is, amely területen számos visszasságok vannak, amelyet az iparhatóságok, különösen itt, Budapesten meg is állapítanak.

Előszörben meg kell szüntetni azt a lehetőséget, hogy a pénzióipart háromféle iparjogi minősítéssel lehessen folytatni:

1. 10 szobáig szabadiparként,
2. 10—20 szobáig engedélyhez kötött képesített iparként és
3. 20 szobán feül gyárszerűen.

A pénzióipar, idegenforgalmi érdekből, és pedig a tömegforgalom miatt különösen érdekünk, hogy a maga teljességében hatósági engedély és ellenőrzés alatt álljon.

Azért kívánatos volna a rendeletben meghatározni, hogy aki rendszerint és üzletszerűen idegenek teljes ellátásos szállást ad, az pénzióipart folytat. Pénzióipar pedig már öt szobától kezdve engedélyhez kötött legyen, mert aránylag a legtöbb visszaélés az alsóbb határokon történik. Az a javaslatunk, hogy 20 szobán feül pénzióiparra engedély ne legyen kiadható — meggyőződésünk szerint nem szorul bővebb indoklásra, mert ha egy pénzióknak 20 szobán feül van szobája, vagy szálloda-, vagy fogadóipart folytasson, ha a kívánt meghatározásoknak megfelel. Minthogy továbbá minden nagyobb szállodában és fogadóban étterem is van, amelyekben tehát pénziószerűen is lehet lakni, teljesen indokolatlan, hogy ilyen nagy pénziók legyenek, amelyek egyébként adózási könnyebbségek miatt alakulnak.

Ezen alapelvek szerint az 1936. évi 4.199/I. K. K. M. számú rendelet következő módosítását kértük:

Mindenekelőtt foglaltassék be a szálloda fogalmi meghatározása, mely szerint szállodának tekintendő mindazon vendégfogadásra szolgáló épület, amelynek portája, hallja, társalgója (és író- vagy zenészbája), valamint központi fűtése, hideg, meleg folyó vize, megfelelő számú fürdőszobája és szobákban telefon van. A szobák berendezése a megszokott polgári jólét kielégítésére alkalmas legyen.

Nagy szálloda (Grand Hotel) nevet csak azon szálloda viselhesse, amelynek szobaszáma Budapesten legalább a 150-et (vidéken 60-at) meghaladja és egyébként is rendelkezik mindazon föltételekkel, amelyek a Grand Hotel jellegét adják; vagyis: a szobaszámhoz megfelelő számú telefonnal, megfelelő telefonhálózattal és megfelelő számú szakképzett személyzettel.

A melyik vendégtogadásra szolgáló épület ezen föltételeknek nem felel meg, az megjelölésű a „fogadó” szó használhatja.

A találkahely (garni) céljait szolgáló vállalkozások meg abban az esetben sem használhatják a szálloda, fogadó elnevezést, ha a szálloda vagy fogadó előbb felsorolt föltételeinek egyébként megfelelnek.

Pénzióipar (amely alatt ellátással való szállásadás értendő) engedélyhez kötött iparrá nyilvánítandó és pénzióipart öt szobától egészen 20 szobával be-

Kohn Mór

f. ü. v. **közvetítő az összes vendéglői és szállodai személyzetet.** — Megbízható felirólók és konyhai személyzetet. — Budapest, VIII., Rákóczi út 47. sz. — Telefon: 1—339—21.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeje Borpincészete

Fajborok, tömegborok, csemegeborok hordófelekben.

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.

Telefon: 1-108-43.

Borok beraktározása
előnyös feltételekkel.

BUDAFOK, PETŐFI-ÚT 40.

Telefon: 1-112-36.

zárótag lehet folytatni. 20 szobán felül csak fogadóra, illetően szállodaparra lehet engedélyt kiadni.

A penzióipar céljaira szolgáló helyiségeknek a közegészségügyi feltételeknek, berendezésüknek legalább a fogadó berendezésének megfelelőnek kell lenni.

A konyhát a lakoszobáktól külön előtérrel kell elválasztani.

A penzióipar nyilvános vendéglőüzemet csak akkor folytathat, ha vendéglőipari engedélyre van, egyébként megszálló vendégeit láthatja el, és pedig reggelivel, kétféle menüvel, uszonnával és kétféle vacsorával.

A Budapesti Penziósok Egyesülete ezen szabályozási tervet magáévá tette és előterjesztésünket a kereskedelemügyi minisztériumban támogatta. Csupán azt kívánja, hogy a penzió napi vendéget is fogadhasson és elláthasson, ne korlátoztassék „legalább 3 napra”, mint azt javaslatunkban tettük. Ezt a kívánást a penzióipar és az idegenforgalom érdekeire való tekintettel teljesíthetőnek is tartjuk s javaslatunkat ebben az értelemben módosítani fogjuk. Azonban az Egyesületnek azt a módosítását, hogy penzióipar 20 szobán felül is lehessen folytatni és ezek elnevezése „hotel-penzió”, illetve „szálloda-penzió” legyen — éppen az egységes iparjogi rendezés szempontjából nem tudjuk magunkévá tenni. Reméljük, hogy közelebről megtartandó közös tárgyalás alkalmával a még meglévő ellentéteket is ki fogjuk küszöbölni és együttes előterjesztésben fogjuk a rendelet kiadását sürgetni.

ORSZÁGOS IPAROS KONGRESSZUS: INDITVÁNYOK A VENDEGLŐIPAR ÉRDEKÉBEN.

AZ IPARTÉSTÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE negyven éve társadalmi úton szervezte meg az ipartésteleket és ápolja az egymásközi kári érzést. Országos kongresszusainak rendezésével törekszik az iparos-problémáknak pódiumot adni, hogy arról minél messzebbhangzón lehessen az iparos-érdekeket szolgálni és mind a hatóságok, mind a nagy társadalom érdeklődését felkelteni.

1937 augusztus havában Nagykanizsán tartották népes kongresszusukat, amelyen az összes iparos-problémákat kitűnő előadók bevezetésével tárgyalták.

Nagy jelentőségét e kongresszusnak még fokozta az a tény, hogy mind a két napon jelen volt Bornemisza Géza iparügyi miniszter úr és báró Kruchina Károly miniszteri osztályfőnök úr.

Bornemisza Géza miniszter úr nemcsak résztvett a kongresszus tárgyalásain, hanem kétóráns beszédben ismertette a kongresszus napirendjére tűzött tárgyakal kapcsolatban hozott kormányintézkedéseket, amelyeket a kisiparosság érdekében hoztak.

A kongresszuson a Balatonfüredi járási ipartésteület nevében, annak elnöke, Haas Imre kártársunk a következő indítványokat terjesztette elő:

1. Mondja ki a kongresszus, szükségesnek tartja, hogy a fogadó (szálló, penzió) iparban a képesítés elve teljes mértékben érvényesíthetők, tehát ipar-engedélyt a jövőben ez iparokra — úgy, mint más iparágaknál — a képesítés igazolása nélkül senki ne nyerhessen. Miért is az 1922.XII. tc. 14. §. 1) pontjának módosítását kívánja.

2. Mondja ki a kongresszus, szükségesnek tartja és kívánja a 78.000/1923. K. M. sz. rendelet 4. §-a utolsó bekezdésének oly formában való módosítását, hogy a fogadó (szálló, penzió) ipar gyakorlását abban az esetben kell a kézműves jellegű iparüzés szokásos kereteit meghaladónak minősíteni, ha a vendégek elhelyezésére szolgáló szobák száma legalább 60.

3. Mondja ki a kongresszus, szükségesnek tartja és kívánja, hogy a 78.000/1923. K. M. sz. rendelet 27. §-a második bekezdése szintén módosítható, hogy a fogadó (szálló, penzió), valamint a vendéglős- és kávéiparipar a kézműves jellegű iparüzés szokásos keretein túl természetes személyek is csak az előírt szakképzettséggel rendelkező üzletvezető alkalmazásával gyakorolhassák.

Indítványaink indoklására felhozuk a következőket:

Ad 1. Az 1922.XII. tc. 14. §-a 1. pontja ipar-engedély alapján gyakorolható képesítéshez kötött ipar-nak minősíti a fogadó (szálló, penzió) ipart, ide nem értve a legfeljebb 10 vendégszobát fenntartó üzemet. E törvény értelmében, aki csak 10 szobáig, vagy éppen 10 szobát magában foglaló mérvben üzi az ipart, az ezt teheti a képesítés igazolása nélkül. Aki már 11 vagy ennél több, de legfeljebb 19 szobát tart üzemben, annak már a képesítést igazolnia kell, annak szakembernek kell lennie. E fonák s igazságtalan helyzet nemcsak ellentmond a képesítés elvén, de mérhetetlen kárt is okoz — mint mi ezt itt főrdőhelyen nyíltan látjuk — a képesített vendéglőiparosoknak, a vendéglőiparosnak, mert a visszazélesek meg nem akadályozható sorozatát teszi lehetővé.

Ad 2. A 78.000/1923. K. M. sz. rendelet 4. §-ának utolsó bekezdése a fogadó (szálló, penzió) ipar gyakorlását abban az esetben minősíti a kézműves jellegű iparüzés szokásos kereteit meghaladónak, ha a vendégek elhelyezésére szolgáló szobák száma 20. Indítványunk szerint a fogadó (szálló, penzió) ipar csak akkor minősíthetők a kézműves jellegű iparüzés szokásos kereteit meghaladónak, ha a vendégek elhelyezésére szolgáló szobák száma legalább 60. Indítványunk a képesített vendéglőiparosok munkaterületét óhajtja védeni a képesítéssel nem rendelkezők ellen. A szobák számának 60-ra való felemelése a vendéglőipar mai fejlettsége mellett természetes.

Ad 3. A 78.000/1923. K. M. sz. rendelet 27. §-ának kívánt módosítása, hogy a fogadó (szálló, penzió),

valamint a vendéglő és kávéházi ipart a kézműves jellegű iparüzés szokásos keretein túl, természetes személyek is csak az előírt szakképzettséggel rendelkező üzletrészt alkalmazásához gyakorolhassák a szakmában nagyszámúban levő munkanélküliek elhelyezését is célozza s egyben a magyar vendéglátás jó hírűvének biztosítását.

Mindhárom indítványunk teljesítése a vendéglátóiparosság régi, jogosan hangoztatott sérelmeinek orvosálását szolgálja — legalább részben és ezzel megszünteti azt a fájdalmasan komikus helyzetet, hogy a togodó (szálló, penzió) iparban a 11-től 20 szobáig terjedő üzemek tulajdonosaitól kívánatlik meg a szakképzetség igazolása, az ennél több vagy kevesebb szobával rendelkező üzemek tulajdonosaitól nem.

Nyugodt lélekkel állíthatjuk, hogy a vendéglátóipart — melyhez annyi nagy érdek fűződik — a szakmabeli iparosság tette naggyá. Ezeknek természetesen jogait megvédeni, a vendéglátóipar erőit fokozni kötelesség.

Ezen indítványokat a kongresszus egyhangúlag elfogadta és az IPOSZ elnöksége a kereskedelemügyi minisztériumhoz fölterjesztette.

A KIFŐZŐIPAR RENDEZÉSE.

A KIFŐZŐIPAR VÉGLEGES RENDEZÉSE már megérett, annak fináléja előtt vagyunk.

Nem akarjuk a kifőző-kérdést újra összefoglalni, csak röviden rámutatunk arra: mult évi közgyűlésünk határozata után (amellyel a kifőzőipartársulattal 1935. évben létesített megegyezés semmisnek, tárgytalannak nyilvánított) 1937. évi április közepén a kereskedelemügyi minisztérium spontán beleszólt. Elengette, hogy a kamara „figyelemmel az időközben esetleg megváltozott viszonyokra, vegye a kifőzőipar munkaköre szabályozásának kérdését ismét tárgyalás alá és az érdekeltségek meghallgatása után” véleményes javaslatot terjesszen föl.

„Eljárása során — szól tovább a kereskedelemügyi miniszteri leirat — tegye különösen megfontoltás tárgyává, vajjon a kérdés nem volna-e célszerűen megoldható a kifőzőipar megszüntetése révén. Ez a megoldás a jelen leiratom kelte előtt keletkezett kifőzőipari üzemek szerzett jogait nem érintené, a jövőben keletkező iparüzletek tulajdonosai azonban az ezidőszori kifőzőiparunk tekintett munkakörében csak abban az esetben tevékenykedhetnének, ha a vendéglátóipar gyakorlására szolgáló iparengedélyt megszerzezték.”

A Kamaránál — fölkerésünkre — október havában ebben az ügyben két értekezletet tartottunk, amelynek hullámai széles körben megborították az ipari kedélyeket, annyira, hogy fölülsegesnek tartjuk a tárgyalás körülményeit megismételni.

A tárgyalás eredménytelenül végződött, minthogy félfogásnykból nem engedhetünk, azonban a kávé-

ipartestületek a kifőzők mellé állása súlyt adott a kifőzőipartársulat jogosulatlan és szerénytelen igényeinek.

A Kamara novemberi közgyűlésének határozata az volt, miszerint a fölmondott megállapodás alapján javasolja rendezni a kifőzőipart.

A Kamara ezen határozata vegyes érzelmelet váltott ki ipartestületünk tagjai között. Ismerjük a Kamara hivatását és méltányoljuk azt a „ki egyenlítő” szerepet, amelyet a gazdasági életben betölteni törekszik, azonban a kiegyenlítést még sem lehet ad absurdum vinni és minden fölmerült problémát „kiegyenlítőssel” megoldani.

A helyzet tiszta: adva van a vendéglősiipar üzletkőre a maga teljességében, amelynek folytatási különféle képesítések megszerzése, személyükben való erkölcsi megbízhatóság igazolása után akkor gyakorolhatják a vendéglősiipar, ha üzleti helyeikben a törvények kikötéseinek, a közegésztügyi rendelkezések teljes mértékben eleget tettek. Ha ilyen körülményes az út, míg tanult iparát a vendéglős folytatja és ilyen nagy terheket kell viselnie, mint a költéséges helyiségek létesítése, karbantartása, ha a különleges közterhek súlya más iparüzővel közösen viselt terheken felül teljes mértékben ránehezedik, méltán megkövetelheti a vendéglősiipar azt, hogy törvényben és törvényerejű rendeletekben szabályozott és biztosított üzletkőreében háborítatlanul élhessen hivatásának.

Ha most a „csipegetők” raja rászáll a vendéglősiiparra s életerejét elszívja, ezt az ügyet kiegyenlítőssel megoldani nem lehet. Ezt az ügyet rendezni kell és pedig nem úgy, hogy a vendéglős üzletkőret szétaraboljuk és az anyaiarnak meghagyjuk a terheket, a csipegető iparoknak meg biztosítjuk az előnyöket, hanem a csipegetőket, mint a beteg testről a piócákat le kell szedni, mielőtt még teljesen elszívják annak életerejét.

Egy olyan ipar, amely önálló létét csak akkor tudja biztosítani, ha egy másik ipar üzletkőret törvények és rendeletek tilalma ellenére jogosulatlanul kisorsajtítja, valóban csak mint elődsi ipar élhet, amely létével gyöngíti a legális ipart. Önálló ipar nem lehet a kifőzőipar, mert a „Repülőbizottság működése” című fejezetben közölt kihágások esetei mutatják, hogy képtelen és nem akar a számára megállapított kisebb terjedelemben megszabott üzletkőreben dolgozni. A följelentések száma több lenne, azonban a fölkatutást és a rendőrbírósi eljárást mai anyagi eszközeinkkel fejleszteni nem tudtuk és főképpen azért is, mert a kifőzők visszaéléseiket tudatosan és rosszhiszeműen folytatják és erre a bizonyítékot megszerezni alig lehet, az étlapokat ugyanis a kiszolgálók zsebből adják kézbe és rendelés után a vendégtől

Mátyás Király Üdülő, Svábhegy

Budapest, Mátyás király út 7. Telefon: 165-362 és nyáron 165-361. Klimatikus szubalpin gyógyhely, egész éven át nyitva. Négyszáz méter magas a tenger színe felett, Budapest legszébb pontján terül el. 1000 négyszögletes parkban fekszik, de bővelkedik nagy helyekben. Minden szoba erkélyes, központi fűtés, a fürdőszobákban vízkúrák is végezhetők. Hideg-meleget folyó víz. Magyar, francia és diétás konyha. Elisorandó, bőséges ellátás, kiváltképp szakszerű hűlkúra. 7, 10, 14 napos pászallárak. Állandó orvosi felügyelet. Fűtő- és utószőzónában már 8— pengődtől, fűtőszőzónában (június hó 15-től augusztus 31-ig) 10— pengődtől.

WINTER TESTVÉREK

bornagykereskedő. Városi irodás és eladás: BUDAPEST, VII., AKÁCFIA UCCA 45. SZ. TELEFON: 1-349-52. Ajánlanak kiváló minőségű uradalmi faborokat, valamint CSEMEGE ÉS VERMOUTH-BOROKAT minden mennyiségben, a legolcsóbb napi áron. Tegyen próbarendelést!

DUBOVETZ EMIL

hűskülönlegességei

Előkelő szállodák, vendéglősök,
intézetek, szanatóriumok és
menzák szállatója.

BUDAPEST,
V., Lippót körút 17. Telefon: 1-263-08.

rögtön visszaveszik. Előfordult az is, ha kiszolgáló nem tudta a tulajdonosnak visszaszolgáltatni az étlapot, szolgáltatóból elbocsátották.

A kifőzőipar olyértelmű rendezése, hogy a kifőzőipart — mint ahogyan az békében is volt — háziipari tevékenységnek minősítsék és nem iparnak, adóztási szempontból és ipar-közigazgatási szempontból is ajánlatos, mert ipartestületünk kontár-ellenőrzése közben fölmerült esetekből tudjuk, a kifőzőiparosok nagy része — tisztelet a kevés kivételnek —, ha letartotta vagy végképpen elrontotta a környék üzleti viszonyait, vagy ipari kihágásaiért komolyabban felelni kellett, sehol sem lehetett megtalálni, mert felelőtlenségük tudatában és érzésében kijátszák az adóztató és a büntető hatóságokat, valamint a hitelezőket.

A kifőzőipar megszüntetésével nem fogja kár érní a nyilvános üzletszerű közlemezést, mert helyükbe lépnek nyomban a kisvendéglők, amelyek olcsó áron kiadós és egészséges ételeket szolgáltatnak ki, ellenében a kifőzőkkel, amelyekben vagy meg kell fizetni az étel árát, akkor nem olcsó, vagy kisebb adagot adnak, és esetben ismét nem olcsóbb, csak megelégszik a közönséget; a harmadik esetben a nyersanyagot sem fedező áron adják főztjeiket, amely esetben közegészségügyi szempontból is kifogásolható kényszervágásból eredő, vagy csempeszett húsokkal dolgoznak, romlott nyersanyagot használnak föl, vagy a hitelezők pénzével dolgozván, a szállítókat károsítják meg. Míg a kifőzőipar megszüntetésével a kisvendéglők a lehetetlen versenytől megszabadulván, olcsó áron jó, kiadós és egészséges ételekkel szolgálják ki visszatérő közönségüket. Mert a vendéglős, éppen azon oknál fogva, hogy csak többszörösen igazolt megbízhatóság alapján kaphat vendéglősiipari és italmérségi engedélyt, valamint fokozottabb hatósági ellenőrzés alatt van, csak egy módon törekszik és törekedhetik üzletét lebonyolítani: vendégeit a legjobb tudása és készsége szerint kiszolgálni.

Az, amire a kifőzők általában hivatkoznak, hogy szociális hivatásuk van, amennyiben ők a legszegényebb néposztályt élelmezeli, az egyenesen visszaélés a szavak értelmével, mert, hogyha a kifőzőipar tudatában volna „szociális hivatásának” és tényleg a legszegényebb néposztályt tartaná feladatának élelmezni, akkor egyrészt beéme azzal a, bár szerény, de üzletileg kellően megalapozott üzletkörrrel, amit a 78.000/1923. K. M. sz. rendelet 130. §-a biztosít részére és nem törekedne még külfelken is 10—20 készletel tartására.

Míndezek után előjáráságunkat furcsán érintette a Kamara állásfoglalása, hogy annak dacára, miszerint kifejtettük és bizonyítottuk, a kifőzőiparnak háziipari tevékenység keretében való visszaszolgáltatásával egyrészt a vendéglősiipar prosperitását szolgáljuk, ami az idegenforgalmi vonatkozások miatt közérdek, másrészt a vendéglősiipar névjózanak szempontjából nem volna helyes szakképésítés nélkül olyan üzletkört biztosítani a kifőzőiparnak, mint amilyent a két-háromféle hűsösmenüs üzletkör is jelent: tiszta vendéglősiipari képesítést.

Furcsállotta továbbá előjáráságunk a Kamara állásfoglalás azért is, amikor a minisztérium haladottabb szempontból a széteső vendéglősiipar egységesítésére hajlandó egy jelentékenyen mellékípar — a szerzett jogok biztosításával — megszüntetni és ezáltal a vendéglősiipar névjózanak további fejlődését elősegíteni, akkor a Kamara továbbra is állást foglal a vendéglősiipar mostani káros szétesöttségével.

Mi bizalommal várjuk a kereskedelemügyi minisztérium bölcs döntését.

A KIFŐZŐIPAR JOGOSULTJAN TERJESZKEDÉSÉT
már más eszközök is meg tudjuk akadályozni.

Jelentésünk írásakor vettük a Kihágási Tanács első ítéletét a kifőző-ügyben. Tekintettel ezen ítélet elvi jelentőségére, bővebben ismertettük.

Sch. J. kifőző nemcsak előfőtözöknek, hanem ú. n. futóvendégeknek is egyes ételeket kiszolgál. Föl-jelentésünkre az elsőfokú rendfőtörő kihágásért elítélte, amely ítélete a másodfokon megváltoztatták és a kifőzöt fölmentették.

A Polgármester úr fölmentő ítéletét két tételre alapította:

1. „Minden jogosított iparosnak jogában áll iparának munkakörét szűkíteni vagy jogosítványának határáig kiterjeszteni”, ebből folyóan
2. „az adott esetben tehát az a körülmény, hogy a terhelt az ismertett tényállás szerint szűkebb keretben (nem teljes menüt, hanem abból egyes ételeket szolgáltatott ki) gyakorolta iparát, mint amire iparjogosítványa őt följogosította, büntető ítélet alapját nem képezheti.”

Ezen megállapításokkal szemben a Kihágási Tanács előtt vitattuk, hogy az 1922:XII. tc. szerint minden ipart abban a keretben szabad üzni, amely keretet egyrészt az ipar megnevezése (ha az egyszersmind a tartalmat is magába foglalja, pl. „cipésziparos” csak cipőket készíthet, az „építőiparos” csak a házépítést végezheti stb.), másrészt a végrehajtási utasítás részére megszab (mint pl. a vendéglősiipar egyes ágai: vendéglő, kávé, kifőző). Tehát a kifőzőipar csak a 78.000/1923. K. M. sz. rendelet 130. §. 4. pontjában körülhatárolt üzletkörben gyakorolható.

A Polgármester úr idézett megállapítása a kézműipar ágazataiban helytálló lehet, mert pl. a cipésziparban valóban vannak „szűkítések”, vannak, akik csak felsőrészt készítenek és vannak, akik a kész felsőrészt az alsórészsel beféjezik. Itt megvan a lehetőség, hogy iparának területét szűkítse, mert egyébként így is csak azt az ipart — a cipészipart — üzi, amelyre jogosítványa szól.

Ezt a szűkítést a kifőzőiparban nem lehet másként értelmezni, minthogy a kifőző a maga üzletkörén belül abonenseinek több vagy kevesebb táiból álló déli,

CALDERONI ÉS TÁRSA látszereszek

BUDAPEST, V. VÖRÖSMARTY TÉP 1. SZÁM. (Haas-palota)
Telefon: 18-11-48. Alapítva: 1819

Szemlévegek, színházi látszóvegek a legfinomabb kivitelben
Hőmérők, barometerek, időjelző házikók stb. Fényképeszteti készülékek és felszerelések nagy választékban.

Szt. LUKÁCS gyógyfürdő és gyógyszálló

a reumás betegek évszázados gyógyhelye.

Télen, nyáron nyitva
Telefonszám: 1—560—80

esetleg esti menüt készít és szolgál ki, de semmi esetre sem értelmezhető úgy, hogy a menüt alkotó-részeire bontva, tálanként, „fogásonként” bárkinek üzletszerűen árusítsa. Ez ugyanis tisztá vendégüljár-gyakorlás volna.

A Polgármester új indoklásának az a része nem azt fejezi ki, hogy a kifőzőnek joga van csak levest főzni, vagy csak húst sütni, csak tésztát készíteni, mint ahogy a kérdésessé lett megállapításából volna, hanem a „szükítést” a kiszolgálásra vonatkoztatta, ami helytelen is, téves is.

Az iparügyi és elsősorban a cikkeк gyártását, előállítását jelenti s így logikusan az iparjogviszony szükítése és kiterjesztése szintén csak a cikkeк gyártására, előállítására vonatkozatható.

A konkrét esetben nem alkalmazható a kiszolgálásra, ami a vendéglátóiparban — eltekintve a kőműipartól — lényeges, meghatározó és elhatároló körülmény.

A kőműiparban általában alkalmazható tétel az adott esetben helytelen területen alkalmaztatott, mert a kifőző nem az előfizetőinek, hanem egyes betérő, futóvendégnek nem is egy menüt, hanem egy-egy tál ételt szolgáltatott ki, amivel túllépte törvényes üzletkört és kihágást követett el.

A Polgármester új második tételé, amelyre főként ítéletét alapította, a következő: „a kifőzőк „... rendszerint előzetes megállapodás alapján, nem egy-egy alkalommal, hanem huzamosabb időn át meghatározott fogásokból álló ebédet, esetleg vacsorát szolgáltatnak ki, ezt semmiképpen nem értelmezhetem úgy, hogy a kifőző kivétel nélkül, csak állandó előfizetőt és csak teljes menüvel szolgálhatna ki.”

Valóban, nyelvi szempontból a „rendszerint” kifejezés nem zárja ki azt, hogy a megállapított rendszerint eltérni ne lehessen. Azonban a kifőzőк nem kivételesen, méltánylandó vagy kényszerítő körülményekből adnak futóvendégnek nemcsak menüt, hanem egyes ételeket is, hanem rendszeresen, üzletszerűen, a legtöbb esetben csakis jobbára betérő egyes vendégeket szolgálnak ki.

Erre pedig még nyelvielleg sem alkalmazhatjuk a „rendszerint” kifejezést, iparjogiilag meg egyáltalán nem, ami kitűnik magából a vitatott rendeletely szövegéből, ahol a „rendszerint”-tel, a kivétellel szemben határozottan körülírja és megismétli a kiszolgáltatás kötöttségét: „nem egy-egy alkalommal, hanem huzamosabb időn át”. Ha nem így hatjárnak a rendeletely végre, akkor a kifőzőк voltaképpen alkoholmentes vendéglő volna.

A Kihágási Tanács 1937. évi december hó 13-án kelt ülésében a mi fejtegetésünknek adott igazat, mikor megállapította: „... a terhelte üzletében túlnyomórésztben nem előzetes megállapodás alapján és meghatározott egységár ellenében és nem huzamos időn át, hanem esetenként meghatározott fogásokból álló étkezést — ebédet vagy vacsorát — szolgáltat ki és

ékként az általa iparszerűen folytatott tevékenység a 78.000/1923. K. M. sz. rendelet 130. §-ának 4. és 6. bekezdésében foglaltak értelmében sem kifőzőiparnak, sem kávémerőiparnak, hanem a főlhívott rendeletszakasz első bekezdése értelmében, vendéglősiiparnak minősül”, amiért a Kihágási Tanács a kifőzőt megbüntette. (5810/1937. Kihágási Tanács.)

A kifőzőkkel szemben ez a Kihágási Tanács ítélete új indoklást adott kezünkbe, amellyel szertelen visszaéléseiket meg fogjuk szüntetteni.

A MESTERVIZSGA TANULSÁGAI.

BORNEMISZA GÉZA miniszter úrnak egyik maradó alkotása az ipartörvény második novellája, amellyel az ipari közigazgatás egyes kérdéseit szabályozta.

A magyar ipari közigazgatást másodsor az 1884.XVII. tc.-ben rendezték. Ennek számos rendelkezése, főképpen elvi jelentőségű megállapításai máig is érvényben vannak. Ezeknek első megjelölése 1922. évben a XII. tc.-ben történt (az első novella), amit folytattak az 1936.VII. tc.-ben (második novella). Valóban kívánatos és esedékes volna az új egységis ipartörvény megalakítása, amely előmunkálatoknak megkezdése azért is időszzerű, mert még életben vannak azok közül egyesek, akik az első novella alkotásában résztvettek, a gyakorlati életbe való alkalmazásában tevékenykedtek, akiknek tapasztalatait és megfigyeléseit hasznosítani lehetne. Az új ipartörvény megalakítását nagy és alapos elméleti tanulmány után lehetséges tétő alá hozni, miután több elvi, vitás pont tisztázandó, amelyek a hozzáértők által alaposan és nyilvánosan megbeszélendők, megvitatandók. Azok a több terjedelmes kötetbe foglalt előtanulmányok is, amelyeket annak idején a kereskedelemügyi minisztérium adott ki, szintén átnézendők volnának. Tudvalevő, hogy Kossuth miniszterségének idején Szerényi kezdeményezésére foglalkoztak az új ipartörvény előkészítésével és a javaslatra adott véleményeket tizenegy hatalmas kötetben publikálta a kereskedelemügyi minisztérium. Sajnos, ez alapos munkából törvény nem lett s a sürgös szükségletet csak a háború következményei miatt elégitették ki novelláris úton, mert a háború után, a 20-as évek gazdasági szempontjából sem lehetett másként cselekedni.

Az ipartörvény második novelláját is a kényszerítő szükség szülte és a közvetlen cél és feladat az ipari színvonal biztosítása volt.

Az ipari színvonalat a tanoncidi és a segédi szákbavagó gyakorlat idejének felemelése mellett a mestervizsgának kötelezővé tételével biztosították, amennyiben az önállósulás egyik főfeltétele lett.

A függőben maradt problémák tárgyalása övi beszámolóknak keretén kívül esnek, de szorosan beletartozik a mestervizsgák egyéves tapasztalatainak publikálása főképpen azért, hogy ez alapon néhány javaslatot is terjeszthessünk a közgyűlés elé, amit a közgyűlés határozata alapján Bornemisza Géza miniszter úrhoz fölterjesztünk.

BAKONYILAJOS

CHROMOZÓ, FÉMCSISZOLÓ ÉS NIKKELZŐ ÜZEME
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI U. 25. a. TEL.: 136-620

A kézműves iparossággal mi is örömmel fogadtuk a mestervizsgáknak kötelező elrendelését, mert kétségtelen, hogy az egyes kiváló leiki berendezésű és akarátú egyének mellett sok az, aki a helytelen pályaválasztás miatt ügyszólván teljesen érzéketlen a tanult mestersége iránt.

A helyesen keresztülvitt mestervizsga valóban alkalmas módja az ipari színvonal biztosításának és fönttartásának. Különösen fontos jelentősége van ennek a vendéglátóiparban, amelynek munkaköre a családból szakadt ki és ebből folyóan területre nem szorítható olyan merev korlátok közé, mint amilyen merev keretekben fejlődött ki a kézművesipar. Mint a kézműipartól eltérő ipar az általános ipari rendelkezések miatt egyébként is sok hiányt szenved. Mi, a vendéglátóipar színvonalának fönttartását, emelését, iparszerű üzemét fontos közérdekből, főképpen idegenforgalmi vonatkozásai miatt is szükségesnek tartjuk. Iparunkban a mestervizsgák jelentőségét az alábbi adatok is igazolják, amelyek a mestervizsgát behozászt megelőző idők állapotát mutatják ugyan, de a mestervizsgák tapasztalatait erősítik meg. A Székesfővárosi Statisztikai Hivatal 1925. évi ipari szociális adatgyűjtéséből vett adatok szerint összeállítottuk a

VIII. és IX. Táblázatot, amelyek azt mutatják, hogy a vendéglátóipar önálló művelői milyen mértékben tanulták iparukat. Illusztrálásul a rokonmészteri cukrász-, sütő-, hentes-mészárosok adatait is közöljük.

VIII. Táblázat.

A vendéglátóiparosok ipari tanultságok szerint.

	Saját iparát tanulta	Rokonmészteri (cukrász, sütő, hentes-mészáros) ipart tanult	Más ipart tanult	Együtt	Ipart nem tanult	Összesen
Szállodás vendéglős	702 37.06%	96 5.07%	422 22.28%	1220 64.41%	674 35.59%	1894 100%
Kávés	35 7.50%	53 11.36%	51 10.90%	139 29.76%	328 70.24%	467 100%
Cukrász, sütő	456 86.05%	—	54 10.17%	510 96.22%	20 3.78%	530 100%
Hentes, mészáros	731 93.24%	—	24 3.07%	755 96.31%	29 3.69%	784 100%

IX. Táblázat.

Milyen ipart tanultak a vendéglátóiparosok?

	Szállodás, vendéglős	Kávés	Cukrász, sütő	Hentes, mészáros	Aranypolizálás	Asztalos, ács, esztorgyáros	Bádogos, rezonáló	Barkocsis, lityáros	Borbély, fodrász	Cipész, csizmadia	Eplőmester	Fehérmű-készítő	Fehérmű-tisztító	Férliszabó	Kárpitos
Szállodás, vendéglős	702 37.06%	3 0.16%	16 0.85%	77 4.06%	—	37 1.95%	7 0.37%	3 0.16%	3 0.16%	13 0.69%	8 0.42%	4 0.22%	1 0.05%	8 0.42%	—
Kávés	35 7.50%	35 7.50%	14 3.01%	4 0.85%	1 0.21%	6 1.28%	3 0.64%	—	2 0.43%	—	—	—	1 0.21%	4 0.86%	1 0.21%
Cukrász, sütő	—	—	456 86.05%	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hentes, mészáros	—	—	—	731 93.24%	—	—	1 0.13	—	—	1 0.13	—	—	—	—	—

Az előző táblázat folytatása.

	Kovács	Kőfaragó, kőműves, kővevő	Könyvkötő	Lakatos	Nótliszabó	Szükszorosító	Szűgyártó, bőrnővő	Szobafestő, muráló	Szűcs	Úvegész	Villanyzerelő, műszerész	Egyéb	Együtt	Tanult iparra nincs	Összesen
Szállodás, vendéglős	14 0.74%	1 0.05%	—	38 2.01%	1 0.05%	4 0.22%	1 0.05%	5 0.26%	1 0.05%	—	8 0.42%	265 13.99%	1220 64.41%	674 35.59%	1894 100%
Kávés	1 0.21%	2 0.43%	1 0.21%	4 0.86%	5 1.08%	2 0.43%	—	5 1.08%	1 0.21%	1 0.21%	3 0.64%	7 1.50%	139 29.77%	328 70.23%	467 100%
Cukrász, sütő	—	—	—	—	—	—	1 0.18%	1 0.18%	—	—	1 0.18%	51 9.63%	510 96.22%	20 3.78%	530 100%
Hentes, mészáros	—	—	—	1 0.13%	3 0.38%	—	—	2 0.26	—	—	—	16 2.04%	755 96.31%	29 3.69%	784 100%

Ipartestületünk ügyésze: dr. Molnár Sz. Dezső (IV, Bécsi ucca 1.)

A VIII. Táblázat a szakmai tanulás szempontjából bizony sok kívánni valót jelez. Még a szállodás-vendéglősiparban is, de főképpen a kávéiparban megdöbbentő ez a számokban közölt hiányosság.

A szállodás-vendéglősipart az iparúzők 37.06%-a tanulta, rokentermészeti (kávés-, cukrász-, sütő-, hentes-, mészáros) ipart 5.07%-a tanulta, más iparból 27.28%-a jött át, míg ipart az iparúzők egyharmada, 35.59%-a nem tanulta.

A kávéosknai a kávéipart csak 7.5% tanulta, a rokentermészeti iparokból 11.36% jött át, míg az ipart, a kávéipart úzők 70.23%-a nem tanulta.

Ezen adatokkal szemben a cukrász-, sütő-, hentes-, mészárosipar valóban az erre a pályára készült egyéneket űzik, mert azok száma, akik más ipart tanultak, elenyésző csekély, mindössze 3.78, 3.69% van közöttük és ezek is az 1922.XII. tc. 23. §-a alapján tértek át.

A helyzet tiszta áttekinthetése céljából a VIII. számú Táblázat alapjául szolgáló teljes és részletes adatokat a IX. számú Táblázatban mutatjuk be.

Ezerint a vendéglősipart úzők úgyszólván az egész ipar területéről származnak és

	ipart tanult	ipart nem tanult
a szállodás-vendéglősök közül	64.41%	35.59%
a kávéosok közül	29.77%	70.23%

Ezek az adatok igazolják, hogy a vendéglősiparban, ha az iparszerűséget és színvonalat megalapozni, fejleszteni és fenn tartani akarjuk, a mestervizsgák kiépítését, megerősítését nemcsak a szűkebb értelemben vett ipari, hanem a közérdek is megköveteli.

Az eddigi mestervizsgák tapasztalatai leverőek. Igen hiányos elméleti tudással, gyenge gyakorlati készséggel jelentkeznek az önállósnai akarók. Nagyon jól tudjuk, ennek egyik alapja a szállodás-vendéglősipar széles területe, amely nem határolható körül más kézművesipar módjára. További nehézség, hogy a munkások általában kevés érdeklődéssel kísérik az iparuk jelenségeit, a felszolgáló, a szakács munkáját, a szállodás mindkettőjét és fordítva, hanem ki-ki a saját munkakörében gubózkodik be, holott pedig a 78.000/1923. K. M. sz. rendelet 99. §-a, valamint a 131.776/1931. K. M. rendelet az ipar egész területéről követeli meg a számonkérést, mikor önállósnai akar az iparossegéd.

Ezek a nehézségeken valamelyest enyhíteni fog az iparunk mestervizsga anyagát felülről szakonyvek elkészülése, ami munkában van.

Azonban a mestervizsgák — iparunk szempontjából — több hiányossággal vannak megismerve, ami hiányosság azután éppen a cél: a nívó megteremtése és fenn tartása hátrányára van.

A vendéglősiparban nemcsak közgazdasági, közegészségügyi, létszámbeli érdekek legteljesebb kielégítése kívánatos, ami a mostani helyzetben illuzóriussá válik.

Az 1936.VII. tc. 9. §-ában statuált mestervizsga a gyakorlatban azonban egyszerűen visszaélésszerű vezetett, másrészt még több rendezni való feladat maradt megoldatlannal.

a) Így először a végrehajtási utasítás humánus rendelkezéseit felhasználva, az esetek legtöbbszörben valószínűleg visszaélésszerűen a maga lakóhelyétől távolos olyan ipartestületek mestervizsgáló-bizottságainál jelentkeznek a jelöltek, amely bizottságok tagjai között szállodás, penziós és a vendéglősipar részéről képviselő nincsen és ha van, a legtöbb esetben a mestervizsgát elődöntik más kézművesiparosok, akik viszont nem lévén tisztában sem a szállodásipar, sem a vendéglősipar lényegével, mivelvált, követelményeivel, minden jóakarattal mellett nem tudnak hitvátsáknak megfelelni.

Budapestről a mestervizsgálók, ahol valószínűleg szakképzés előtt kell szakmai készségükről számot adni, vidékre terelődnek és ott szerzik meg az önállóításhoz szükséges mestervizsgálói szülő bizonyítványt. A bizonyítvány így meg lesz, azonban a szakmai készségek hiányosságai mind az egyénre, mind az iparra károsan fognak hatni.

Nem nyugtalanítana bennünket ez a tény, ha nem tudnánk, hogy ennek az a szomorú alapja van, hogy a jelöltek nagy részének a legsúlyosabb a szakmai tudása. Mi, akik a magyar vendéglősipar mai szintjét megteremtettük és melynek fenntartásáért 43 éve nagy anyagi áldozattal szakiskolát, továbbá továbbképzőintézményt tartunk fenn, szakkönyveket adunk ki, akiknek az a meggyőződésünk, hogy a magyar idegenforgalom jövőjét a minél tökéletesebb vendéglősipari tudás, készség, felszereltség biztosítja, megriadva állunk ezen tény előtt és iparunk jelene és jövője, iparunk gazdasági hivatása és az idegenforgalom révén országunk közgazdasági érdekeinek védelme miatt mulhatatlanul szükségessé tartjuk, hogy a visszaélés lehetőségét megszüntessék addig, amíg lehet, amíg általában el nem burjánzik, amíg elhelyezhetetlen kárt nem okoz.

Az volna az ideális megoldás, hogy a jelöltek a vendéglősiparban szakkvizsgát csak Budapesten, az itteni mestervizsgáló-bizottság előtt töltsenek. Ennek rövid indoka az, hogy a vendéglősipar vidéken egyszerűen nem rendelkezik megfelelő vizsgáztatókkal, másrészt nincs megfelelő felszerelésük arra, hogy az önállósnai akaró egyben szakmai tudásáról megnyugtatóan számot adjasson.

Mint hogy ennek tekinthetetlen akadályai vannak — ismételtlen hangsúlyozzuk, ezen kérdésünk fontos idegenforgalmi motívumai vannak —, akkor a végrehajtási utasítás olyképpen volna módosítandó, hogy szállodás-vendéglős mestervizsgát csakis kamarai székhelyen lehessen letenni, mert a kamarai székhelyek legnagyobb részén megfelelő berendezésű vendéglősipari üzletek és megfelelő készletű mesterek vannak.

b) Másodszor pedig a mestervizsgák rendezésével iparjogi szempontból rendezni kell magát a vendéglősipart. Ne lehessen az 12-féle iparjogosi bizonyítvány és 8-féle üzletkörrel folytatni.

Mi jelentősége és értéke van a mestervizsgának,

Használt National-pénztárak

garanciával, a bérlési National-gyár volt műszerésznél.

Vétel, eladás, javítás, karbantartás.

KISS ÉS SÁNDORI, VII. Nyár ucca 23. Telefon: 149-852.

ELIT PAPAN

jó, olcsó, megbízható. Szállodákban kedvezmény.
Reschöfzsky és Tsa, Baross ucca 61. Tel.: 130-536.

ha pl. 10 szobán alul és 20 szobán felül levő penziós-nak nem kell mestervizsgát tenni, vagy 25 alkalmatosságnál több személyt foglalkoztató vendéglősnek ismét nem kell mestervizsgát tenni, míg másoknak, akik kevesebb személyzettel dolgoznak, kell. Ugyanazon iparban!

c) Harmadszor ugyancsak rendezendő, helyesebben visszaadandó volna a „rokonipar” néven összekapcsolt, de lényegében egymástól elütő iparok önállósága.

Nevezetesen mind a szállodás-vendéglős-, valamint a kávéiparból külön-külön tartozzanak mestervizsgát tenni a magukat önállóítani akaró szakmukások.

A mostani helyzetben szállodás mestervizsga alapján külön mestervizsga letétele nélkül megkapható a vendéglős- és a kávéipar-engedély, mint vendéglős mestervizsga alapján a szállodás- és a kávéipar-engedély és ugyancsak a sokkal egyszerűbb kávésmestervizsga alapján a szállodás és vendéglősipar is üzhető.

Az a lehetőség, hogy egy ipari mestervizsga alapján tisztán a „rokonipar” fikciója alapján két más ipar is gyakorolható anélkül, hogy azon iparokat tanulták vagy gyakorolták volna, ez a lehetőség egyáltalában mélyen lecsökkenti a mestervizsgák jelentőségét és értékelését teszi azt. Ez a köz hátrányára is szolgál, mert anélkül lehet közgazdasági, közegészségi szempontból jelentékeny iparokat gyakorolni, hogy azoknak csak elemi ismeretéről is megfelelő tájékozódottságot szereztek volna.

Az 1922:XII. tc. megalkotásánál a „rokonipar” címen külső látszathoz megállapítható egyezségekből osztályozták az iparokat. Így lett a vendéglős- és kávéipar is rokonnak deklarálva, az osztályozók nem ismervén e két ipar lényegbevágó nagy eltéréseit és nem számoltak e minősítés következményeivel. Mert ennek hátrányát majdnem minden „rokonipar” csoport egyes tagjai érzik.

Minden vonatkozásban küzdeni kell azon elv érvényesítése ellen, amit egyébként a szokásjog és a köztörvények sem engednek meg, hogy magasabb készletet, ismeretet, több tudást, gyakorlati készséget követelő ipart, mesterséget vagy egyéb szellemi vagy gyakorlati tevékenységet a l a c s o n y a b b képesséssel gyakorolni, folytatni lehessen. Így pl. a házépítésben, a fogászatban, az iskolában élesen meg van szabva, mit végezethet az építőmester az építészlet, a fogtechnikai a fogorvosnál szemben, vagy hol és mit és mint végezheti feladatát a tanítót, a tanárt.

Mint hogy a vendéglősipar lényegben eltérő a kávéipartól, e két ipar „rokonságának” a megszüntetése volna szükséges, hogy mindenki, aki akár vendéglős, akár kávéipar akar üzni, tanulja is meg mesterségét.

A helyzet iparunkban rosszabbodott, mert az eddig egy képesítésű szállodás-vendéglősipar is a most

kialakuló gyakorlatban kétféle törték s így, ahelyett, hogy a vendéglősiparban bekövetkezne az egységszerű (integrálódó) folyamat, még jobban szétbomlott, szétkülönödött.

Hangsúlyozzuk, hogy közérdek a vendéglősipari mestervizsgák föltételeinek rendezése, továbbá az is, hogy minden önállósulni akaró egyén csakis ott tessen mestervizsgát, ahol a mestervizsgára a jelentkezés időpontját megelőzően legalább két évig állandóan lakott.

A BORPROPAGANDA, BOROSMENŰ.

EGY ROPKE TEKINTET Magyarország borfogyasztásának alábbi fejkvótájára, mindenkit meggyőz arról, hogy a belső borfogyasztást fokozni kell, tekintettel arra, hogy a borban szükséges mértékű kivételünk nincs — hacsak ezen ősi gazdaság pusztulását megérni nem akarjuk.

AZ ÉVI BORFOGYASZTÁS FEJKVÓTÁJA.

	1916/20	1921/23	1923/26	1927/35
	é v e k b e n			
Franciaország	—	176.80	167.30	145.90
Olaszország	107.03	104.99	110.36	107.50
Spanyolország	89.80	92.90	85.10	80.00
Svájc	43.08	49.36	47.70	38.70
Magyarország	—	36.40	29.40	37.80
Bulgária	—	16.70	21.30	16.20
Ausztria	—	16.92	14.70	17.80
Románia	—	9.49	12.23	31.40
Németország	—	4.65	4.23	2.50
Csehszlovákia	—	3.92	3.80	39.00

A földművelésügyi minisztérium a belső borfogyasztás emelése érdekében több intézkedés végrehajtását vette tervbe. A földművelésügyi minisztérium ezen törekvése általános közgazdasági érdekből, de iparunk szempontjából is rokonszenves és kötelességünknek tartjuk, hogy ebben a törekvéseben a legteljesebb mértékben segítségére legyünk.

A tervezett intézkedések közül bennünket különösen közelről érintett a földművelésügyi minisztériumnak az elgondolása, mely szerint a menük mellé kötelező legyen 2—3 dl boradag kiszolgálása. Az étkezéshez járó „ingyenes” boradag* kiszolgáltatása Franciaországban, különösen poigári helyeken, a béke-években általános volt és ez lebegthetett a földművelésügyi minisztérium előtt, hogy azt a szokást, ami Franciaországban önmagától fejlődött ki, nálunk kötelező rendelkezéssel honosítsa meg. Azonban kötelezően ilyen elrendelés csak az eszköz teljes félreértésével, valamint az eredmény kockázatásával lehet. Miért is meggyőzni iparkodunk a földművelésügyi minisztériumot, hogy az étkezéshez készséggel adunk bort,

* Tulajdonképpen az étel árába beleszámították!

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VEZÉRIGAZGATÓ: **KLABER MIKSA**

PINCÉSZET:

VÁROSI IRODA:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 14. SZÁM.

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 18. SZ.

TELEFON: 2-696-98.

TELEFON: 1-142-82.

Bátunk sikerétől szociális intézményeink léte függ!

mérsékeltlen belekalkulálva azt a menü árába, azonban csak fakultatív módon tehetjük ezt, mert borfogyasztásra a vendéget kötelezni nem lehet. Ezen felfogásunkat a kereskedelemügyi minisztérium támogatta és így a földművelésügyi minisztérium rendeletben való kötelezéstől eltekintett, viszont mi vállaltuk, hogy a „borosmenü” étlapon-tartására főhívjuk kartsársainkat és általában a borfogyasztás érdekében fokozottabb propagandát fejtünk ki.

A kereskedelemügyi minisztériumban folytatott tárgyalások során rámutattunk azokra az okokra, amelyek a belső borfogyasztás emelkedését hátráltatják.

Igy rámutattunk és megindokoltuk, hogy a belső borfogyasztás elégtelenségének a rossz kereseti viszonyok mellett más okai a következők:

a) ma már nem az alkoholelleses mozgalom a hátráltatója a borfogyasztásnak, hanem az orvosok túlzása és az is, hogy egyes vonatkozásokban még a magánéletben is tilalmazzák a borfogyasztást;

b) a helytelenül alkalmazott záróra, különösen a zenéltetésnek a záróráról egy órával előbb való megszüntetése;

c) a városokban az alacsonyan megszabott, ú. n. „korcsmai hitel”;

d) a vendéglő elnéptelenedése főképpen a középsőipar túlkapasáit folytán;

e) az állandó propaganda hiánya. Előterjesztésünket megértésel fogadták és fölkerült a kereskedelemügyi minisztériumot, hogy az ezen akadályok hatásának csökkentésére szolgáló javaslatainkat támogassa a társmisztériumoknál, továbbá megszereztük a szőlősgazda-érdekeltségek támogatását is.

Aminek első gyakorlati eredménye az volt, hogy Széll József belügyminiszter úr 1937. évi december hó 10-étől kezdve a zenezárórát az üzleti zárórával azonosította, azaz éjféltől 2 órában állapította meg (122.000/1937. B. M.)

A borpropaganda érdekében előljáráságunk 1937. december havi ülésén Malosik Ferenc indítványára elhatározta, hogy borversenyt rendez tagjaink között, amelynek végrehajtása máj 1938. évre maradt.

Nyomatékosan ismételtlen főhívjuk t. Kartsársainkat, hogy étlapjaikon a borosmenüt okvetlenül és állandóan szerepeltessék s általában a borfogyasztás érdekében minden lehető kövessenek ell.

PRÓMONTÓRIA, AZ IPAR BORBESZERZŐ SZÖVETKEZETE.

A MAI GAZDASÁGI VISZONYOK, üzleti terhek mellett üzleteink rentabilitását fokozó jelentősége van a jó áru olcsó beszerzésének. Vendéglős üzleteinknek már nyitáskor olyan napi rezszal kell számolni, amely rezszit tovább csökkenteni nem lehet. Azok a közterhek és közzolgáltatások árai, amelyek a vendéglős üzletvitelét nyomásztalan terhelik, egyrészt állandó jellegűek, másrészt — világítás, fűtés, vízfogyasztás — bizonyos mértéken alul kevesebbé szállítani nem lehet, még akkor sem, ha az üzleti forgalom lecsökken.

Éppen ezért különös jelentősége van az árubeszerzés megszervezésének. A vendéglősiparban fűszer-, gyamatárutak és a nemesebb italméneket a Vendéglősök Beszerző Csoportja Rt. tartja raktáron és áll tagjaink szolgálatára. A legjobb árutak viszonylag leg-

olcsóbban adja. A másik vendéglősialakulás, a VEN-KO-KÁ, amely nemcsak olcsó áron szolgálja ki tagjait szódavízzel, hanem árszabályozó hivatását jól betöltötte, mert a VEN-KO-KÁ-nak köszönhetjük, hogy a szódavíz magas ára lecsökkent és ameddig a VEN-KO-KÁ áll, addig a szódavízpiacon a VEN-KO-KÁ árat megközelítően tartani is fogják.

Az alapítóknak az a céljuk, hogy tagjainkat közvetlenül a termelőktől vásárolt, a Promontória pincéjében jól kezelt bortajuttak lássák el, anélkül, hogy kinek-kinek készletet kelljen tartania és mégis egyforma minőségű, vendégeinek legjobban megfelelő bortajuttak mérhessen. A szövetekez nem törekszik nagy vállalati haszonra, célja inkább az, hogy altruisztikus alapon működve a szövetekezeti tagokat minél olcsóbb áron szolgálhassa ki. A Promontória senki egyéni célját, hasznát nem szolgálja, egyedül csak az iparét, tagjait. Kartsársaink mulik most már, hogy ez az eligondolás mielőbb valóságá váljon. Az alapítók egy-egy részjegy árat 50 pengőben szabták meg azért, hogy a szövetekez áldásaiban a legkisebb tőkéjű, üzleti és borfogyasztású kartsársaink is részesülhessenek.

A Promontória elnöke Gundel Károly, társelnöke Malosik Ferenc. Igazgatósági tagjai: Ammer János, Klein János, Leimert Ferenc, Holub Rezső, Mayer Pál, Novotny Béla, Sándor Ferenc, Kövesi Géza, Szentjóby Staub Elemér. Felügyelőbizottsági tagok: Bertha Gyula, Lukács Antal, Köhalmi György, Sárközy Elek, Tóth János.

Ipartestületünk elnöksége és előjárósága erkölcsileg a legmesszebbmenő mértéken támogatja ezeket a szervezetekez, mert jelentőségüket abban látja, hogy jó árut, megbízható árut viszonylag olcsó áron szolgáljanak ki vendéglős tagjainknak.

Most, amikor a rezszi, amelynek 75%-a a fixösszeg, amely akkor is terheli az üzletet, ha az rosszul megy, a jó és olcsó árubeszerzéssel tudunk csak magunkon segíteni.

Ha tagtársaink ezen vállalkozásokat, amelyek tisztán tagtársaink szolgálatára vannak, fölkarolják és mind a BESZERZŐ CSOPORTOT, a VEN-KO-KÁ-t, mind a PROMONTORIÁT teljes szükségleteik mértékéig igénybe veszik, ezáltal nemcsak maguknak számottevő gazdasági előnyt, hanem elősegítik a negyediki szükségese és elmaradhatatlan vállalkozás megalapítását: a jéggyárat.

Mindéhez azonban — ismételtjük — az kell, hogy tagjaink — saját érdekükben — minél intenzívebben karolják fel ezen vállalkozásokat, már azért is, mert az üzleti forgalom hasznából részesednek, amellyel vagy terheiket csökkenthetik, vagy más célra tőkésíthetik.

AZ ÁRROMBOLÓK.

IPARUNK KÉT SEBTŐL ELVÉREZHETIK. Az első: a jogszallatlanul vendéglősipart úzők nagy táborától, melynek tagjai az ipartestületen kívül táboroznak; a másik: az árrombolóktól, akik bár testületünk tagjai, azonban iparunk tisztas hagyományai ellenére, áron alul támasztanak versenyt. Ezzel nemcsak anyagi kárt okoznak, hanem erkölcsileg is féltség helyzetbe hozzák iparukat tisztas keretekben folytató kartsársaitak. A közvélemény nem gondolkodik része hamar kész elítélő véleményével, amellyel nem az árrombolót, hanem a méltányos árat megkérő iparost sújtja.

Szomorú szakmabeli tudásra és nagyfokú rövidlátásra vall egyébként az, hogy az árromboló iparos nem ismeri föl, miszerint elsősorban saját érdekei ellen vét és így biztos anyagi romlását idézi elő.

A jogosulatlanul vendéglőspart folytatókat Repülőbizottságunk tagjai fölkatják és testületünk rendőrbíró elé állítja.

Az árrombolók elleni eljárást Bornemisza Géza miniszter úr a 27.000/1937. Ip. M. számú rendelettel szabályozta, megszervezte azt a bizottság, amely az árrombolók ellen eljár. A törvény határozatából előljárásságunk feladata az árrombolók ellen föllépni, az eljárást megindítani és lefolytatni. A rendelet életbeléptetések elhatározta, hogy az árrombolók ellen a legnagyobb szigorral eljár, ezzel megvédeni akarja az ipar egyetemes és tagtársaink jogos magánérdekeit.

Örömmel jelentjük a t. Közgyűlésnek, hogy előljárásságunknak még nem kellett ilyen panasszal foglalkozni.

További védekezésül elnökségünk elhatározta, hogy iparunk viszonyait szem előtt tartó ármegállapító (kalkuláló) példatárt állíttat össze. Ezzel a kiadvánnyal elejét akarja venni a jöhiszemű tévedéseknek s további célja ezzel, tagjainkat rávevni a körültekintő ipari számvetésre.

A REPÜLŐBIZOTTSÁG MŰKÖDÉSE.

NEM LÁNYHULÓ ERELYEL végezte ez évben is Repülőbizottságunk a maga gyakorlati iparvédő tevékenységét. Munkásságáról a következő táblázatok számolnak be.

A X. Táblázat az összes ipari és italmérési — kontárellenőreink által megállapított — kihágásokat havonta részletezen tünteti föl;

X. Táblázat.

a) A REPÜLŐBIZOTTSÁG 1936. ÉVI MŰKÖDÉSE.

Kinyomoztak	A tárgyalás befejeztett										A büntetések összesszerű megoszlása																								
	az 1937 évben		összesen		Tárgyalás külsőre:		Tárgyalás belsőre:		összesen		aranypengőre büntetettek:																								
	ipari	italmérési	összesen	előjárás	előjárás	előjárás	előjárás	előjárás	előjárás	előjárás	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	60	70	80	90	100	150	200	300	400	500	600				
I.	62	3	65	32	13	1	—	1	17	32	—	8	2	5	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
II.	61	3	64	38	11	1	1	3	22	38	—	4	5	7	2	1	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
III.	30	1	31	8	16	6	—	—	1	57	80	2	23	2	12	3	7	—	3	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV.	45	2	47	77	13	—	—	—	4	60	77	4	11	5	9	1	8	—	2	—	7	—	—	1	—	—	4	—	6	2	—	—	—		
V.	30	1	31	32	7	—	—	—	2	23	32	—	12	—	5	1	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
VI.	15	2	17	39	12	1	—	—	—	26	39	—	13	4	7	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
VII.	17	2	19	22	14	1	—	—	—	7	22	—	3	1	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
VIII.	41	1	42	32	17	—	—	—	3	12	32	4	4	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX.	33	8	41	48	20	5	—	—	3	20	48	7	6	1	3	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
X.	10	4	14	72	27	4	—	—	1	40	72	3	13	3	8	1	3	—	—	1	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI.	34	1	35	31	11	4	—	—	2	14	31	1	7	1	2	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII.	49	4	53	40	14	3	—	—	2	19	40	1	12	1	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Osszesen:	427	32	459	543	175	28	1	22	317	543	22	117	26	63	10	23	—	—	12	—	22	4	1	1	—	6	—	7	2	—	—	—	—	—	—

Osszesen 9.040 (tavaly 8.840) pengő.

Sínaljunk propagandát február 23-iki balútnak!

XI. Táblázat.

b) A REPÜLŐBIZOTTSÁG 1937. ÉVI MŰKÖDÉSE.

Hónap	Korcsmáros				Hentes				Kifőző				Termelő			Vegyés			Összesen			
	első	második	harmadik	negyedik	első	második	harmadik	negyedik	első	második	harmadik	negyedik	első	második	harmadik	negyedik	első	második	negyedik	ipari	itálmérés	
	feljelentés				feljelentés				feljelentés				feljelentés			feljelentés			kihágás			
I.	16	5	—	—	2	1	—	1	20	13	3	—	1	2	—	—	1	—	—	62	3	
II.	5	1	—	1	4	—	—	—	30	14	4	1	2	—	1	—	—	—	61	3		
III.	4	4	1	—	2	1	—	1	10	3	—	1	—	—	—	3	1	—	30	1		
IV.	5	1	—	—	4	1	—	—	22	4	5	—	2	—	—	3	—	—	45	2		
V.	3	2	—	—	—	1	—	—	11	7	2	—	1	—	—	4	—	—	30	1		
VI.	3	1	—	—	—	1	—	—	4	4	1	—	1	1	—	1	—	—	15	2		
VII.	3	—	—	—	2	1	1	—	6	1	1	—	—	2	—	1	1	—	17	2		
VIII.	10	1	—	—	—	—	—	—	10	6	3	6	1	—	—	5	—	—	41	1		
IX.	3	—	1	—	4	2	—	—	12	4	1	1	6	1	1	—	3	1	33	8		
X.	4	2	—	—	1	2	—	—	1	—	—	—	1	2	1	—	—	—	10	4		
XI.	8	1	1	—	5	1	—	2	6	4	1	1	1	—	—	4	—	—	34	1		
XII.	16	2	2	—	8	1	—	—	12	1	3	1	1	2	—	1	—	2	1	49	4	
Összesen	80	20	5	1	32	12	1	4	144	61	24	10	18	10	3	1	25	6	2	—	427	32

XII. Táblázat.

A VISSZAESŐ IPARI KIHÁGÁSOK KIMUTATÁSA.

	vendéglőipar jogosulatlan üzéséért ipari kihágásért —											
	elsőszór			másodszór			harmadszór			negyedszór		
	fö l j e l e n t e t e t t											
	1935	1936	1937	1935	1936	1927	1935	1936	1937	1935	1936	1937
Korcsmáros ...	78	81	80	20	13	20	3	1	5	—	1	1
Hentes	47	52	32	6	11	12	2	4	1	—	4	4
Kifőző	130	162	144	11	33	61	—	8	24	—	—	10
Termelő borkimérés ...	62	31	18	4	2	10	—	2	8	—	—	1
Egyéb	—	—	25	—	—	6	—	—	2	—	—	—
Összesen	317	326	299	41	59	109	5	15	35	—	5	16

A TESTÜLETI SZÉK TEVÉKENYSÉGE.

SZÉKÜNKNEK EZ ÉVBEN több nehéz ügye volt, amelyet mindenkor a legnagyobb körültekintéssel, érzékeny lelkiismerettel és abszolút pártatlanságra törekvéssel iparkodott az ipar érdekében megoldani.

Eljárása során két elvi jelentőségű határozatot hozott, amelyet jelentőségénél fogva beszámolóinkban megismétlünk:

1.

Az ipartestületi Szék az alkalmazottak elcsábításáról.

TOBB KARTÁRSUNK RÉSZÉRŐL az elmúlt szezonban panasz érkezett testületünkhöz, illetve testületi Székünkhöz, hogy magasabb fizetés ígérgetésével al-

kalmazottaikat elcsalogatják.

Különösen súlyosan bírálандók el ezek az esetek akkor, amikor közvetlenül nagy forgalmat jelentő napok előtt történik ez, úgy, hogy az illető üzlet tulajdonosnak még fizikai lehetősége sincs megfelelő alkalmazott behelyettesítéséről gondoskodni. Ebből nyilván súlyos anyagi kár is éri a cserbenhagyott üzlet tulajdonost.

Ilyen esetekben törvényes eljárás ugyan indítható volna, azonban az ipari béke és iparunk tekintélyének megóvása érdekében a vesztes felek mindig elétekintettek per tárgyává tenni ezt.

Többrendbeli panaszra testületi Székünk foglalkozván ezzel a káros jelenséggel, beható eszmecseré után úgy határozott, hogy először általános fölhívást intéz ebben az ügyben kartársainkhoz.

Nyomatékosan felhívja tehát a testületi Szék ipartestületünk tagjait, hogy a jövőben tartózkodjanak attól, hogy fizetés túlligergetésével, vagy más kedvezmény felajánlásával, állásban levő személyzetet kiemeljenek.

Számoljon mindenki azzal, hogy ezzel a cselekedetével nemcsak az illető kartársának tesz kárt, hanem sérti a kötelező kartársi megértés szellemét, továbbá hátrányára vannak ezek az esetek magának az iparnak és mindezek általában kellemetlen hatással vannak az üzleteinket támogató közönségre is, végül ezzel munkáink tisztességes magatartású assák alá.

Mindezek elkerülése végett felkérjük tagjainkat, hogy a jövőben tartózkodjanak az ilyen cselekményektől, amelyek végeredményben a személyzet-elcsábításnak sincsenek hasznára.

Budapest, 1937 február 24-iki széki ülésünkből:

BALLAI KÁROLY
[egyző]

BANDI JÓZSEF
az Ipartestületi Szék elnöke.

2.

A testületi Szék határozata a százalékos felszámításáról.

TAGJAINK RÉSZÉRŐL ÁLLANDÓAN panaszok érkeztek az ipartestület elnökségéhez és előjáróságához, hogy egyses a százalékos — dacára, hogy azt felszámítani tartoznának — nem számítják föl, sőt ezt nyilvánosan hirdetik is.

Ipartestületünk elnöksége az előjáróság határozatából is, többször nyilvános fölhívással fordult az úgynben tagtársainkhoz, sőt sok esetben közvetlenül is fölhívta a rendelet ellen vétő tagokat annak pontos megtartására. Sajnos, eredmény nélkül, mert a panaszok nem maradtak el.

Mint hogy emiatt a rendeletet megtartó tagtársaink hátrányos helyzetbe kerülnek és erkölcsi, valamint anyagi kárt szenvednek, míg a rendeletet kijátszó kartársaink meg nem engedhető, jogosulatlan anyagi előnyhöz jutnak — ezen panaszokat az ipartestület elnöksége elintézés végett Székünk elé utalta. Székünk ezekkel a panaszokkal behatóan foglalkozott és úgy határozott, hogy

a százalékrendelet határozmányait összefoglalva, nyomtatékosan fölhívja testületünk tagjait annak pontos megtartására, mert ezen fölhívásának publikálása után beadott és igazolt panaszok esetén megtörténjen maga a Szék fogja az illetékes büntető rendőrbírósnak a panaszt átadni.

Ezek előrebocsátása után a következő pontokban ismeretjük a közelző százalékrendelet érvényes határozmányait:

1. Százalékot mindazon vendéglőkben és helyiségekben, amelyekben azelőtt borralavó adás szokásos volt, kötelező felszámítani.

Még az esetben is kötelező a százalékos felszámítása, ha külön fizetőpincér nincs is alkalmazva és a tulajdonos számol.

2. Százalékot csak azokban a kisebb vendéglőkben nem kell felszámítani, amelyekben a kiszolgálást maga a tulajdonos végzi, vagy azokban a vendéglői szüntéshelyiségekben, amelyekben borralavóadás nem volt szokásos és amelyekben éppen ezért, az ott alkalmazott csapos vagy pincér az ipartestület által megállapított fizetésnél nagyobb heti vagy havi fizetéssel van alkalmazva.

3. A százalékos előjáróságunk határozata értelmében 10%-nál alacsonyabb nem lehet. A szétosztás pedig méltányos és az üzlet viszonyainak megfelelő legyen. Általában arra kell törekedni, hogy az alkalmazottak tisztességes életszínvonala biztosítottassék.

4. Egy pengőig 10 fillér kiszolgálási díj szedhető. Azaz lehet minden 1 pengőn aluli fogyasztás után 10 fillér kiszolgálási díjat számítani, viszont az üzlettelajdonos megállapíthatja, hogy a pengőn aluli fogyasztásnál milyen összeget számítsanak. Pl. 1 pohár sör 28 filléres ára után 3 fillért, vagy 50 filléres bécsi virstílnél 5 fillért.

A százalékot minden alkalommal, amikor a vendég fizet, föl kell számítani.

5. Ha a tulajdonos a pincérral kiszolgálja, a százalék a felszolgáló személyzetet illeti, ha azonban a tulajdonos családtagjai is rendszeresen kiszolgálják — minthogy ez esetben a családtagokat alkalmazottaknak kell tekinteni — a százalékban a rendszeresen kiszolgáló családtagokat is részesíteni kell.

6. A százalék összege mindenkor a vendég fogyasztását feltüntető jegyzék végösszegéhez számílandó, tehát nem szabad azt az árba „belealkulálni”.

7. A százalékosösszeg csakis a kiszolgáló személyzet által felszolgált étel-ital, azaz a vendég által a fogyasztásért tényleg fizetett összeg után jár. Az alkalmazottak a meg nem fizetett fogyasztás, valamint a kedvezményesen megállapított árak különbözete után nem igényelhetnek kiszolgálási díjat.

8. A kiszolgálási díjnak az üzletben szedhető százalék kulcsának, valamint a százalékbevétele elosztási arányának megállapítása, az alaprendelet (2.787/1936. I. K. K. M.) és az értelmező rendelet (18.412/1936. I. K. M. M.) szerinti az üzlettelajdonos kizárólagos joga, illetőleg kötelessége.

9. A százalékbevétele csakis a felszolgáló személyzetet illeti.

Előjáróságunk ajánlása szerint vendéglőkben kiszolgáló személyzet a következő arányban részesedjék:

a főpincér	40%
a felszolgáló	40%
a felszabadult borász	20%

Az esetben, ha felszolgálóval dolgozó borász legálább egyéves tanonc, az 10%-ot kapjon, mely esetben a felszolgáló 50%.

Penziók konyháiban alkalmazottak csak az esetben részesedhetnek a százalék-bevételeiben, ha azok kiszolgálást, vagy szabályainl teendőket is végeznek.

A szállodai személyzet az üzleti beosztásuk, illetőleg elfoglaltságuk természete szerint részesedjék a százalékbevételeiben.

10. A százalékbevételeit a főpincér kezelje, akinek esetleg egy érdekelt alkalmazott segédkezzék és a bérfizetés napján a megállapított és a személyzettel munkabábelpékor közölt arányban ugyancsak a főpincér ossza szét.

A kisegítő alkalmazottaknak, akik a százalékbevételeiből részesednek, lehetőleg a munka befejezésekor kell kifizetni a rájuk eső összeget.

Abrosz és vászonárúk GYÁRI LERAKATA

BLAU JENŐ

BUDAPEST, GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 11. TELEFON: 180-643

Kívánatra utazómat úgy helyben, mint vidékre vételkényeszer nélkül elküldöm

Az üzletlajdonos minden alkalommal győződjön meg a százalékbérvétel összegeiről helyességéről és hogy ezen összeg félre van-e téve. Az ellenőrzés elmulasztásából eredő hiányért a rendelet szerint az üzletlajdonos büntetőjogi felelősséggel tartozik.

A százalékbérvétel szétosztása jegyzék alapján történik és mindenki, aki a százalékbérvételből részesedhetik, aláírásával ismerje el az átvett összeget.

Ezek az aláírt iverk megőrzendők.

A kiszolgálási díjjal egyidőben előjáróságunk által megállapított bérek is kifizetendők; azt közkeletűen nem szabad.

Ipartestületünk a kötelező százalék bevezetése alkalmából az ú. n. „személyzeti borítékok” ennek megfelelően kiegészítette.

Ánjanjuk Tagtársaink, hogy ilyen „személyzeti boríték”-ot szerezzenek be, alkalmazottakkal — munkábeállítók előtt — ismertessék meg és írással alá, amiattal elejét veszik a keletkező vitáknak.

Igen tisztelt Kartársaink!

A SZÉK HATÁROZATÁBÓL ezekben foglaltuk össze a kötelező százalékos kiszolgálási díjról szóló tudnivalókat.

Tisztelettel főkérik t. Kartársainkat, hogy a jövőben a rendelkezés pontosan alkalmazkodjanak, mi nem szeretnénk, ha a Szék elől közölt határozatát t. Kartársaink bármelyikével szemben végrehajtani kényeszerűlnék.

Mi bízunk t. Kartársaink jóhiszeműségében és reméljük, hogy a további panaszok meg fognak szűnni.

Budapest, 1937 október havában.

BALLAI KÁROLY
jegyző.

BANDL JÓZSEF
az Ipartestületi Szék elnöke.

A Szék határozatának 2. pontja külön nyomatékot kapott a kereskedelemügyi minisztérium által időközben kibocsátott 19.776/1937. K. K. M. számú rendeletével, amely szerint: „A kiszolgálási díj főszámítását a 18.412/1936. számú leirat második bekezdése is csupán abban az esetben teszi mellőzhetővé, ha az illető üzletben a borralvalóadás egyáltalában nem volt szokásban, vagy a kiszolgálást — tehát nem csupán a fizetést, hanem a teljes kiszolgálást is — maga a tulajdonos végzi, vagy ha a csapós vagy kisebb létszámú személyzet szolgálja ki a vendégeket, fogasztókat, de a csapós, illetőleg a személyzet, éppen arra való tekintettel, mert a borralvaló adása nem volt szokásos, meghatározott nagyobb fizetés mellett volt alkalmazva.”

Tisztelettel Közyülést Javasoljuk, hogy a Szék tagjainak, főképpen érdemes elnököknek, Bandl József kartársainknak — hálátlan feladatuk onzetlen és odaadó teljesítéséért a legmelegebb köszönetét tejeze ki.

Prima szlávóniai tölgyfából boroshordók minden nagyságban, úgyszintén bortöltőcsérek, borkannák és szüretelő kádak

Laposa András

kádarmester, VIII. Kálvária tér 13. Telefon: 137—457

HIVATALOS LAPUNK: MAGYAR SZÁLÓDÁS ÉS VENDEGLŐS.

HIVATALOS LAPUNKAT a kultúrviág vendéglátóipari szemléjévé törekedtünk fejleszteni. Ebből a célból folyóan szemmel tartottuk a nyugati és keleti, északi és déli államok vendéglátóipari helyzetét, törekvéseit, valamint idegenforgalmának alakulását.

Ezzel a hazai vendéglátóipar művelőinek, de nem utolsó sorban mindazoknak, akik bármilyen vonatkozásban szállóadóval és vendéglővel foglalkoznak, szakmai látókörét törekedtünk tágítani, mélyíteni, hogy ki-ki lássa és megállapíthassa a hazai vendéglátóipar törekvéseinek jelentőségét, idegenforgalmunknak föladatait. Tanulással szolgál minden egyes cikkünk, amely lapunkban megjelent. Ezt a szemlélet még jobban elmélyíteni törekszünk és a folyó évtől kezdve közvetlenül kapunk adatokat a svájci szövetségi statisztikai hivataltól, ugyancsak az osztrák állami statisztikai hivataltól is. Közvetlen adatszolgáltatást kértünk a német birodalmi statisztikai hivataltól is, azonban ez a viszony még nincs intézményesítve. A folyó évben a megnevezett államok ipari és gazdasági szervezeteivel fogunk ilyen közvetlen adatszolgáltató viszonyt létesíteni, amiattal lapunk közleményei mindvalamennyie komoly és hiteles adatokra támaszkodik és hiteles tájékoztatója lesz a világ vendéglátóipari törekvéseinek.

Azonkívül ezen évtölványban „Gasztronómia”-i rovatot nyitottunk, amelynek az a célja, hogy az újabb magyar szakácsművészeti törekvéseknek és alkotásoknak közli- és terjesztőhelye legyen. Nagy hálaival és elismeréssel kell itt megemlékeznünk a rovatvezetőkről: Gundel Károlyról és Löhnert Mátyásról, akik mindent elkövettek, hogy ezen rovatunk magas nivóját és oktató célzatát a legteljesebb mértékben biztosítsák. De nem utolsó sorban emlíkeznünk meg cikkíróinkről, akik valamennyien az aktuális kérdésekről önálló elgondolással, független véleményt nyilvánítottak és mindenkor az ipar előrehaladását szolgáló cikkeikben tájékoztatták tagtársainkat, a hivatalos köröket és az érdeklődő nagy társadalmat iparunk törekvéseiről, helyzetéről és jövőre való készülődéséről.

Megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy lapunkal a magunk elni tűzött célokat, dacára annak, hogy — anyagi okok miatt — 160 hasábal kevesebb terjedelemben jelent meg, mégis becsületesen szolgáltunk.

Tisztelettel javasoljuk a t. Közgyűlésnek, hogy Ballai Károly szerkesztőnek, aki tíz éve szerkeszti már lapunkat és munkatársainak: Bevilagya-Borsody Béla dr., Bolgár Menyhért, Czimerer Istvánné, Fraunhoffer Mária, Gundel Endre dr., Gundel Károly, Heinrich Antal, Hóbel Jenő, Juriss Miksa, Klein János, Kolling Oszkár, Köhalmi György, Köhalmi Györgyné, Kritiszlussy István dr., Löhnert Mátyás, Malosik Ferenc, Marencich Ottó, Mazsary Béla dr., vitész Miklós Józset, Nagy Miklós, Németh Aladár, Németh Ilona, Polgár Lajos dr., Somogyi Ottó, Szász Elemér dr., Szilágyi Tibor dr., Strausz Jenőné, Szűcs István, Tausz Béla dr., Tábori

Steiner és Szimper

BUDAPEST, IX. ÜLLŐI ÚT 57. SZ. TELEFON: 1-306-29
SZGRÁFESTŐK, MÁZOLÓK, DÍSZ- ÉS TEMPLOMFESTŐK

Kornél, Téglássy Ernő, Vajda Andor uraknak és úrhölygeknek hálás köszönetet szavazok.

Lapunkkal kapcsolatban jelentjük még, hogy kiadói hivatalának önállóságát megszüntettük és a volt hírdettségterző vállalkozó által testületünk ellen indított pöröklet az iparhatóság jóváhagyásával egyezséggel főlészámoltuk.

Tisztelettel kérjük a t. Közgyűlést, hogy a pöröklet önzetlenül és nagy jogi tudással vívó ügyésznünknek, dr. Molnár Sz. Dezső úrnak mélyen érzett hálás köszönetet szavazok.

Mint hogy az előjáróság határozatából lapunkat ezután maga a testület adja ki, tisztelettel kérjük tagtársainkat, hogy szállítóinknak lapunkban való hirdetésre való megnyerésével a lap kiadási költségeit csökkenteni sziveskedjenek.

SZAKIRODALOM.

ÖRÖMMEL ÁLLAPITJUK MEG, hogy a szorosán vett vendéglátóipari szakirodalom állandó rovata jelentéseinknek, azaz, nem múlhatik el az év anélkül, hogy szakmánkba vágó egy-két derék munka meg ne jelenjen.

Az elmúlt évben jelent meg Gundel Károly Kis Magyar Szakácskönyve. Gundel Károlynak nevezetes munkája ez, mert a magyar kiadást megelőzően két német kiadásra volt, két angol kiadásra és egy francia, mindvalamennyi többzetes példánnyal, sőt, egy japán nyelvi kivonattal is megjelent. Tehát egy olyan könyvsiker tetőzött be magyar nyelven megjelenttel, amely magyar irodalmi munkában, még a szépirodalomban is figyelembevéve, irodalmunkban nem fordult elő. Összinté örömmel fogadjuk és köszöntjük Gundel Károly Kis Magyar Szakácskönyvét és hő vágyunk, hogy a magyar konyha, magyar ételek hiteles magyar szakácskönyve, amelynek megszerkesztésére előjáróságunk még 1936-ban Gundel Károlyt kérte fel, mielőbb munkába vessék.

A magyar idegenturizmus közgazdasági jelentőségéről írt egy kisebb munkát Hegedűs Márton szakíró. Ez a munka az első, amely az általános érveken felül a vendéglátóiparral, jelesen a szállodásparral behatóan foglalkozik. Adatai alapján a szállodák 1936. évi foglaltságát 40,09%-ban állapította meg. Bizonyára hasznos szolgálatot fog ez a kis munka is teljesíteni.

Nagy elismeréssel említjük meg kiváló és buzgó munkatársainknak: Bevilacqua-Borsody Béla dr. és Marszáry Béla dr. közösen írt nagy munkáját, amelynek címe: Pest-Budai kávéházak. Kávé és kávé mesteriség. 1935—1935.

Ez a két hatalmas kötet, amely felőleli a hazai kávé mesteriségnek szakmai és kulturális történetét, méltóan sorakozik a szerzők más ipari és kultúrtörténeti, jelesen a „Magyar serfőzés története” és „A Budai és Pesti mézáróscéhek ládájának okirata 1270—1872.” (az Ipartársulat és Ipartestület története 1930-ig) munkáihoz. A vendéglátóipar hálával és elismeréssel tartozik a két tudós író fáradhatatlan munkásságára iránt,

amellyel a régmúlt idő ipari történeteit eredeti és ismeretlen okmányok és maradványok alapján elevezték meg.

Végül egy újabb franciányelvű magyar szakácskönyv is megjelent: Rose Korányi La Cuisine Hongroise, amely a párisi világgiallítás magyar éttermének népszerű magyar ételeit ismereti és közvetlenül tőrekedett népszerűsíteni.

KULTURÁLIS FELADATAINK.

A MAGYARORSZÁGI FOGADÓS- ÉS KORCSMÁROS- ipar több évszázados multja szintén várja megíróját. Legrégibb történetéről Ballai Károly írt egy könyvet. Azonban még az a korszak, a XIII—XVIII. századokról, amelyről ez a munka szól, sincs teljesen kiaknázva és a következő két évszázad története jóformán teljesen ismeretlen. A magyar szállodás- és vendéglátóipar mai nívója arra kötelezi testületünket, hogy multjának megírását ne halogassa.

Kérjük t. Közgyűlést, hogy az erről való gondoskodást tegye az elnökség feladatává és a közgyűléstől folyóan kérje meg az adóközösséget, hogy tízéves eredményes működésének az emlékére a megtakarított összegből írassa meg a magyar fogadósipar történetét.

A kulturális feladataink között örömmel emlékezzünk meg a legközelebb megvalósítandó Vendéglátóipari Múzeumunkról. Mikor lapunk egyik munkatársa ezen eszmét a lapban megpendítette, élénk visszhangot keltett, úgyanira, hogy ezen célra már a testület régi, a szerkesztőség újabb gyűjtésén felül újabb és becses anyagot kaptunk, sőt, az érdeklődő vezető tagjaink anyagi alapot is teremtettek a Múzeum részére.

Igy a Múzeum költségeire Molnár Sz. Dezső dr. ügyész úr évi tiszteletdíját, 500 pengőt, ajánlotta fel, Gundel Károly, Holub Rezső és Malosik Ferenc urak pedig 100—100 pengőt adományoztak erre a célra.

Iparunk nagy és élő kulturális érzékéről tenne tanúságot akkor, mikor társadalmi úton segítségére sietne az elnökségnek, hogy a Vendéglátóipari Múzeum mielőbb megvalósuljon. Néhány pengő áldozatot és az ipari emlékeknek: okiratok, ipari tárgyak, késszések, képek, étlapok és menükártyák átengedését kérjük t. tagjainktól.

**Kíméletes mosás!
Ragogyó tiszta fehérnemű!
A szálloda- és vendéglátóiparnak előnyös árak!**

FEHÉRNEMŰ ÉS VEGYTISZTÍTÓ R.T.

Visegrádi ucca 31.

Telefonszám: 2-900-79.

**JÁTSSZUNK
PIATNIK-
KÁRTYÁVAL**

SZAKÁCSMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS.

A FRANKFURTI 7. NEMZETKÖZI SZAKÁCSMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS október 9—20-ig tartott. A külföldi kiállításokon a magyar mesterszakácsok már nem maradhatnak el. Résztételük biztos közönségsikert jelent. Biztos talajon folyik már a magyar ételeknek nemzetközi terjesztése: a Gundel-féle idegennyelvű szakácskönyvek elméletileg alapozzák meg ezeken a szakácsművészeti kiállításokon részvevő mesterszakácsok gyakorlati munkáját, amelynek tolongásig van szemlélője és fogyasztója. A frankfurti kiállítás magyar konyhájára a többi más tíz nemzetbeli konyha összebevetelének egyötödénél többet forgalmazott.

De nemcsak a közönség elismerése kísérte mesterszakácsaink munkáját, hanem a zsűri ítélete is kiemelte a többi nemzetek: Amerikai Egyesült Államok, Ausztria, Csehszlovákia, Franciaország, Olaszország, Svájc, Svédország szakácsai közül a magyarokat. Heinrich Antal, Hermann Vilmos, Parák János, Posztobányi István és Vági-Szabó Lajos mesterszakácsaink az IKA 1937. évi nagydíját az összes külföldi nemzeteket megelőzve, ismét megszerezték.

Magyar mesterszakácsainkkal Marencich Ottó és Gundel Károly volt kint.

Javasoljuk a t. Közgyűlésnek, hogy ezért az újabb teljesítményért Marencich Ottó és Gundel Károly kártársainknak, valamint Heinrich Antal, a Magyar Szakácsok Köre alelnökének, továbbá Hermann Vilmos, Parák János, Posztobányi István és Vági-Szabó Lajos mesterszakácsoknak hálás köszönetét nyilvánítsa.

Örömmel regisztráljuk itt a magyar konyhának azon sikereit is, amelyet a párisi világkiállításon ért el. Tudvalevő, hogy a párisi világkiállítás magyar pavilonjában levő magyar éttermet Korányi Zoltán kártársunk kapta. Korányi Zoltán nagy ambícióval fektet az étterem megszervezésének. Anyagi és erkölcsi áldozata teljes sikerrel járt, mert az előkelő közönség állandóan megtöltötte helyiségeit. A közönségsiker mellé, akár csak Frankfurtban, a zsűri elismerése is csatlakozott, mert a magyar vendéglőért Korányi Zoltán a Grand Prix-et kapta.

Korányi Zoltán ezen párisi sikerének emlékére szakiskolánknak egy szakács és egy felszolgáló arra érdemes tanulóját saját költségén kiküldi Párisba többhetes tanulmányútra.

Javasoljuk a t. Közgyűlésnek, hogy párisi sikere alkalmából üdvözlője Korányi Zoltán kártársunkat, szakiskolai jutalomdíjáért pedig hálás köszönetét nyilvánítsa.

SZAKISKOLÁNK.

SZAKISKOLÁNK AZ 1937. ÉVBEN befejezte az 1936—37. tanévet és megkezdte az 1937—38. tanévet.

Az 1936—37. tanév tanuló és azok származási és előmeneteli viszonyairól a csatolt összeállítás számol be. Ez az összeállítás az iskolai ifjúság valóságos keresztmetszetét mutatja, úgy, hogy nincs ahhoz mit hozzátenni és nincs mit magyarázni.

Ugyanezen tanévben a tanítótisztület a következő volt:

Dr. Kritsfalussy István, tanította: I. b) o. főldr. II. a) b) o. üz. lev. IV. a) b) polg. ism.

Zoufalj Emil, tanította: I. a) o. magyar, földr., rajz, számt., I. b) o. rajz, számt.

Földi Béla, tanította: II. a) b) o. magyar, I. b) o. magyar.

Horváth Elemér, tanította: II. a) b) o. számtan, fizika.

Orbán Lajos, tanította: a) és b) csoportban a németet, II—IV. o.

Csik József, tanította: a) és b) csoportban a francia nyelvet, III—IV. o.

Fornády Elemér, tanította: az a) csoportban a borászatot, I—IV. o.

Dr. Szathmáry Arisztid, tanította: a) b) csoportban a borászatot, I—IV. o.

Domatfalvi Andor, tanította: III. b) osztályban a szakácsművészetet.

Szűcs István, tanította: II. a) b), III. a), IV. a) b) o. a szakácsművészetet.

Reichardt György, tanította: az a) és b) csoportban a felszolgálást, I—IV. o.

Stefkó Gyula, tanította: III. a) b), IV. a) b) osztályokban az üzleti lev. és könyvvitelt.

Farkas László és Horváth József róm. kat. lelkészek a róm. kat. hittant.

Draskóczy István ref. lelkész a ref. hittant mindkét csoportban.

Az 1937—38. most folyó tanévben beiratkozott 287 tanuló, ebből 254 (tavalay 250) a szakiskolába, 33 (tavalay 34) a szaktanfolyamra.

Egyébként az iskola belső életéről az évvégi értesítőben részletesen beszámolt s így annak ismertetésétől eltekintünk.

Szakiskolánk továbbfejlesztésének napirendre tűzése sokáig nem maradt el. Három fontos probléma oldandó meg:

1. iparunkba tanoncul legalább 4 középiskolát végzett ifjak szerződtetendőik;

2. szerződöttes előtt az alkalmassági próbán jól kell keresztülesniük;

3. a szaktan tárgyak előadónak állandósítása.

Ezek közül a legelsőrebb az állandó szakelődök alkalmazása. Ezidőszert a szakelődök évközben sajnálatosan sűrű váltóznak, holott éppen az ő személyüknek kellene állandónak lenni, mert — ami természetes — éppen a legfontosabb szakmai tárgyak tanítása sínylet ezt meg, holott ezeknek magas színvonalon tartása elengedhetetlen követelmény. A szakelődök állandó alkalmazását már ezébben szerrettük volna napirendre hozni, azonban ennek anyagi alapját, pénzbeli fedezetét nem tudtuk előteremteni. E célból a vallás- és közoktatásügyi minisztériumtól 2800 pengő segélyt kértünk, azonban csak 1400 pengőt kaptunk. Ezenkívül a Budapesti Központi Gyógy- és Udulólhelyi Bizottságtól kértünk szakiskolánk részére 5000 pengő segélyt. A bizottságnak költségvetési fedezete nem lévén, nem tudott segélyt adni.

SCHILLINGER MIKSA
hűskülönlegességek

Előkelő szállodák, vendéglők
szállítója

BUDAPEST,
VII., Király-u. 15. Tel.: 1-428-66.

Mint hogy két állandó szakelőadónak mintegy 4800 pengő fizetésre volna szükség, ezen kérésünket mind az államnál, a fővárosnál, mind a gyógyhelyi bizottságnál meg fogjuk ismételni. Ha ezt a problémát megoldottuk, akkor a szakiskola többi fóladatainak megoldására törekszünk.

Javasoljuk a t. Közgyűlésnek, méltóztassék Hóman Bálint közoktatásügyi miniszter úrnak, dr. Pintér Jenő tankerületi főigazgató úrnak, Szendy Károly polgármester úrnak és dr. Felkay Ferenc tanügyi tanácsnok úrnak a nyújtott támogatásukért hálás köszönetet szavazni.

XIII. Táblázat.

SZAKISKOLÁNK 1936—37. ISKOLAI TANÉVE.

— RÉSZLETES KIMUTATÁS A TANULÓKRÓL. —

Osztályok	Beiratkozott		Az év végén		Előmenetel				A tanuló melyik ágra volt szerződöttve:		a tanuló születési helye		A tanuló vállalása			A tanuló elővégzettsége																			
	Kimaradt	Meghalt	Felzababújt	Ev végén volt	Nem bírálatotl el	Nem bírálatotl el	Jó	Elégséges	Elégtelen	Vendéglős	Szakács	Portás	Budapesti	Pest megye	Magyarorsz. más megyéjére	Szehszlovákia	Románia	R. kat.	G. kat.	Ref.	Ag. ev.	Izr.	4 osztály	5—6 oszt.	7—8 oszt.	1—3 oszt.	4 osztály	5—6 oszt.	Erejségi	Egyetem					
I/a	35	5	—	30	27	3	1	5	14	2	4	1	20	7	3	10	15	4	1	—	23	—	4	2	1	—	13	4	13	—	—	—	—		
I/b	22	2	—	20	19	1	—	7	10	1	—	1	9	9	2	10	8	2	—	15	—	5	—	—	—	9	2	9	—	—	—	—			
II/a	45	4	—	41	35	6	—	10	16	5	3	1	21	17	3	12	12	17	—	34	—	4	2	1	—	6	1	7	27	—	—	—	—		
II/b	36	4	—	32	28	4	—	4	22	1	1	—	21	6	5	13	8	11	—	24	1	4	2	1	—	5	1	4	22	—	—	—	—		
III/a	38	—	—	4	34	29	5	—	1	20	4	1	3	15	15	4	12	15	6	—	1	28	—	4	1	1	1	5	1	8	16	3	—	—	—
III/b	31	3	1	26	24	2	1	2	15	3	1	2	14	9	3	6	12	7	—	1	23	—	3	—	—	—	1	4	18	3	—	—	—		
IV/a	22	2	—	6	14	—	—	—	1	11	—	—	4	10	—	6	3	5	—	12	—	1	1	—	—	—	—	2	11	—	1	—	—		
IV/b	21	1	—	7	13	13	—	—	2	10	2	—	—	4	8	1	5	3	5	—	10	—	1	2	—	—	—	1	12	—	—	—	—		
Osszesen	250	21	1	18	210	189	21	2	32	118	19	10	8	108	81	21	74	76	57	1	2	169	1	24	9	7	1	38	10	48	106	6	1	—	
Szaktanfolyam	34	2	—	4	28	20	8	—	11	6	2	—	1	25	4	3	18	2	12	—	20	—	4	2	6	—	1	—	2	5	6	18	—	—	
Osszesen	284	23	1	22	238	209	29	2	43	124	21	10	9	133	85	24	92	78	69	1	2	189	1	28	11	13	1	39	10	50	111	12	19	—	

SZEMÉLYZET-CSERE.

A SZAKMAI GYAKORLATI TOVÁBBKÉPZÉSNEK és az utódok kiművelésének egyik hatékony eszköze a külföldi tanulmányút. Az elzárkózó politika, amelynek jegyében az európai nemzetek fiai szenvedik keresztül a mai életet, az akadályt annak, hogy ezen a téren lényeges eredményt érlelhessünk. Pedig a terebélyesedő idegenforgalom megkívánja, hogy a külföldi szokásokat és a külföldi nyelveket ismerő személyzet fogadjon és szolgálja ki külföldi vendégeinket. Európa nagyobb államai egymásközt személyzet-csereegyezőségeket kötöttek, amelynek a lényege az, hogy egyes országok kölcsönösen adnak egyenlő számú ipart tanulónak tartózkodási engedélyt. Sajnos, ebbe a csereviszonyba nem tudunk bekapcsolódni, mert amennyire érdeke a magyar vendéglátóiparnak, hogy külföldön továbbképezhesse munkásait, éppen annyira nem érzik szükségét a német, angol vagy olasz nemzet fiai, hogy idejének hozzájárulást meg tanulni és mesterségben továbbfejleszteni.

Legutóbb felhivatalos érdeklődés történt Németország részéről a személyzetcsere ügyében, sajnos azonban, eddig hivatalos felhívás csereviszony létesítésére még nem érkezett hozzánk.

Annál becsebb és hálára, köszönetre kötelez az Országos Baross Gábor Kör személyzetcsere-akciója, mert ebben a keretben mégis lehetséges volt 18 iparbelinek külföldre való kiküldése. Így 12 éttermi alkalmazott, 3 kávéházi pincér, 2 szobafőnök és 1 szállodai tisztviselő közül 13 Németországban, 3 Lengyelországban és 2 Angolországban volt 6 hónapig.

Az Országos Baross Gábor Kör elnöksége készséggel vállalkozik ezen csere kibővítésére, amelynek csak az a feltétele, hogy a kiküldött főnökei teljes ellátás mellett ugyanarra az időre egy cserepartnert alkalmazzanak.

Dacára, hogy ezen akcióról lapunkban esetről-esetre megemlékeztünk, most is nyomatékosan felhívjuk tagjaink figyelmét erre és kérjük, hogy arra alkalmas, szakmailag képzett, lehetőleg tanult, esetleg

ELADÓ:

Balatonmáriafürdő, az állomás mellett, a jó hírnevnek örvendő, 27 éve fennálló **MÁTIS SAMU BÁCSI vendéglője** öregség miatt **eladó**, esetleg **bérbe is adó**.
Cím: Mátis Sámuel vendéglős, Balatonmáriafürdő.

TIVOLI mustár

málna-, citrom-, narancsszórp, ketchup
worcestershre sauce, halkonzervek

GÖTTLIB Gyártmány

Telefonszám: 296-702

éreltségeit alkalmazottaknak tegyék lehetővé, hogy ebben a csereakcióban résztvehessenek.

Az Országos Baross Gábor Kör elnökségénél közvetlenül lehet jelentkezni (VIII, József körút 70. I. em.)

T. Közgyűlés! Tisztelettel javasoljuk, hogy az Országos Baross Gábor Kör elnökségének ezért az önzetlen és jelentékeny támogatásáért hálás köszönetet szavazzon.

SZÁLLODAI SZAKOSZTÁLY.

A SZÁLLODAI SZAKOSZTÁLYT az elmúlt évben alapszabályszerűen megszerveztük és mint ipartestületünk szerves, kiegészítő része működött.

Előljárásságunk a szerzett tapasztalatok alapján, „Ügyrend”-et állapított meg a szakosztály részére, s az ügyrend alapján véglegesen megszervezte a szakosztályi szolgálatot, amelynek személyi részéről és a csoportos szükségleteiről jelentésünk második részében, a költségvetés megfelelő helyén fogunk még szólni.

A szakosztályi élénk működést fejtett ki, főképpen szállodás-tagjaink gazdasági érdekeinek védelmében, így tárgyalt az IBUSZ-szal a „3 nap Budapesten” és az „Egy boldog hét Magyarországon” szelvényfuzetek új árai és feltételeiről, valamint szakosztályi határozattal kategóriánként állapította meg a csoportos utazások szolgáltatásait és minimális árait.

További főmunkája volt még az eucharisztikus kongresszust rendező bizottsággal való tárgyalások eredményeinek végrehajtása.

Egyébként a szállodajpárt érintő problémákkal külön fejezetekben foglalkozunk.

BORÁSZATI TANÁCSADÓ SZOLGÁLAT.

AZ ÚJ BORTÖRVÉNY VÉGREHAJTÁSÁVAL kapcsolatban felmerült az a gondolat, hogy egy bizalmi szakember alkalmazásával tagjainkat az átmeneti időben az új bortörvény végrehajtásában gyakorlati tanácsot, útmutatással támogassa.

Az érdekvédelemnek ez a módja mindenestre hatékony és eredményes. A Borászati Tanácsadót előljárásságunk megszervezte és annak ellátására Méhész György urat, aki az Állami Pincegazdaság főpincemestere volt, nyerte meg.

Munkásságát június hó 1-ével kezdte meg és december hó 31-ig 231 esetben vették igénybe tagjaink a borászati tanácsadót.

Mint ahogy ezen szolgálatot továbbra is fenn akarjuk tartani, ezúton is felhívjuk tagjainkat, bizalommal fogadják az őket meglátogató Méhész György urat, aki sürgős szükség esetén azonnal is megjelenjen. (Címe: Budafok, Szent István tér 1. szám.)

AZ ORSZÁGOS IPARÜGYI TANÁCS.

BORNEMISZA GEZA iparügyi és kereskedelemügyi miniszter úr az ipartörvény második novellája, az 1936-VII. tc.-ben szervezett Országos Iparügyi Tanács munkásságát ez évben idoitotta el. Az Országos Iparügyi Tanácsba a miniszter úr Gundi Károly kartársunkat nevezte ki, így iparunk a Tanácsban méltóképpen

van képviselve. Mint az ipari ügyeknek legmagasabb véleményező testülete az iparügyi minisztériumnak, szívből kívánjuk, hogy működése minél eredményesebb és mielőbb gyakorlatilag is érezhető legyen kedvező hatása az ipari életre.

UTAZÁSI IRODÁK NEMZETKÖZI KONGRESSZUSA BUDAPESTEN.

A FIAV: „Federation Internationale des Agences de Voyages”, a nagy utazási irodák Párisban székelő nemzetközi szervezete ez évi 18. kongresszusát Genfben tartotta meg. A többnapos kongresszus végső határozata az volt, hogy a 19. nemzetközi kongresszusok 1938 ban Budapesten tartják meg.

Nagy jelentőségű ezen kongresszus, mert a FIAV az AGOT mellett a legnagyobb nemzetközi utazási szervezet. Míg a FIAV kötelekébe az utazási irodák, az AGOT-ba pedig a hivatalos menetrend irodák tartoznak.

TAGGYŰLÉSEK.

EZ EV FOLYAMÁN — mint minden évben — rendeztünk taggyűlést. Azonban a taggyűlés látogatottságával nem vagyunk megelégedve. Érdeklődő tagjaink egy része a taggyűléseknek rövidebb időközökben való tartását kívánják. Az elmúlt két esztendő alatt így is rendeztük meg a taggyűléseket, egyszer minden kerültebe elmentünk, másszor összevont kerületekben tartottunk taggyűlést, azonban a látogatottságról nem tudunk kedvező véleményt alkotni.

Ipartestületünk elnöksége és előljárássága minden idejével az ipar érdekében munkálkodik és éppen ezért szeretnénk, ha a tagokkal élénkben összeköttetést tudnánk létesíteni és fenntartani. Hogy egy ilyen eleven kapcsolatból mind a vezetőségre, mind a tagra minő előny származik, azt nem akarjuk taglálni, annyira kézenfekvő. És azt az előnyt, amit a felvilágosítás, tanácsadás jelent, biztosítani szeretnénk tagjaink részére. Éppen ezért ehelyütt is felkérjük tagjainkat, hogy minden vitás ügyükben, minden olyan hivatalos rendelkezés végrehajtásában, amelyekben nem látnak tisztán, bizalommal forduljanak elnökségünkhöz és irodánkhoz, ahol a legnagyobb jóakarral felvilágosítást és tanácsot kapnak.

A taggyűlésekkel kapcsolatban szóba kell hoznunk a kerületi választmányok magatartását. Az egy X. kerületet leszámítva, kerületi választmányaink az idén nem működtek. Pedig a kerületi választmányokra nagy és fontos feladat hárul. A kerületi választmányok vezetői vannak elsősorban hivatva arra, hogy az ipar gazdasági és üzleti vonatkozású problémáival foglalkozzanak. Ármegállapításban és magatartásban a hasonló üzletkategoróriák között összhangot létesíteni, hasznos és szép feladat, mert ezen összhang alapján működő kartársaink saját magukon érezhetnek ennek az előnyeit. Példaképpen felemlítjük a szállodás tagok között létesült kategóriákat. Ezen kategóriák tagjai rendszeres, baráti összejöveteleken beszélnek és vitatják meg az illető csoportot érdeklő és érintő gazda-

BURNYÓCZKY GYULA bádogos- és szerelőmester

Bádogosmunkák. Vízvezeték, egészségügyi berendezések, csatornázás, gáz, berendezések vállalata
BUDAPEST, VIII, SÁNDOR UCCA 15. TELEFON: 140-889

Kölcsonbe

estélyekre, bálokra
tálak, cvészköz, porcellán,
asztalok, székek,
FRIED kávéházi berendező, Király ucca 44, Telefon: 129-134

LIFT

Freissler Antal

Alapítva: 1896-ban
Felvonó- és Gépgyár Rt.

BUDAPEST, VI., HORN EDE UCCA 4. SZÁM

Mindennemű személy- és teherfelvonók, személy- és teherpaternosterek, felügyelet, karbantartás, javítás

**2.000 felvonó
 működésben**

sági és üzleti ügyeket. Ezen megbeszélések során összetartó, kari szellem alakult ki, amely az üzletvitelben nagy erősséget jelent.

A jövőre nézve éppen ezért nagyon szeretnénk, ha a kerületi választmányok elnökei hasonló tevékenységre szánják magukat. Az elnökség a legteljesebb mértékben fogja a kerületi választmányok vezetőit támogatni s készséggel áll rendelkezésükre.

KITÜNTETÉSEK.

AZ A SOKIRÁNYÚ, sokrétű, odaadó és buzgó tevékenység, amelyet testületünk tagjai kifejtettek, széleskörben elismerést vált ki. Ezen elismerések különösen becsek, mert nemcsak államfők, hanem iparostársaink részéről is eredtek.

Az elmúlt évben

MARENICH OTTÓ, a szállodás szakosztály elnökét, aki az Alliance alelnöke, a Szállodások Nemzetközi Egyesülete (IHV) elnökévé választották. Azonkívül az olasz-magyar ipari kapcsolatok eredményes műveléséért és állandó ébrentartásáért Ill. Viktor Emánuel olasz király és császár az olasz koronarend középkeresztjével tüntette ki. A Kormányzó úr pedig kiválóan becses idegenforgalmi és ipari tevékenységéért kormányfőtanácsosi címmel jutalmazta.

MALOSIK FERENCet a Keresztény Iparosok Országos Szövetsége eredményes és kiváló ipari társadalmi működéséért nagy aranyérmével tüntette ki.

Az Ipartestületek Országos Szövetsége pedig nagykanizsai kongresszusának határozatából

AMMER JÁNOS alelnököt,

BANDL JÓZSEFet, a Szék elnökét,

HOLUB REZSŐT, az adóközösség elnökét az iparostársak elismerését jelentő díszoklevéllel tüntette ki azért a zajtalan építőtevékenységéért, amelyet az iparban és a testületben kifejtettek.

NÉMETH ALADÁRT, a szállodás szakosztály alelnökét a Szállodások Nemzetközi Egyesülete (IHV) legfőbb intézőbizottságába, a felügyelőbizottságba választották be.

Örömmel emlékezünk meg kartársaink ezen kitüntetéséről, amelynek fénye iparunkra is hárulik.

A Magyar Anyák Nemzeti Szövetsége ezidén hat magyar vendéglős-anyát tüntetett ki:

ÖZV. BERLINGER JAKABNÉ, ÖZV. BÜROSTYÁNKÓI

MÁTAYSNÉ, HORVÁTH ISTVÁNNÉ, SCHUSZTER JÓZSEFNÉ, ÖZV. TORY GYÖRGYNÉ és Csornáról DREISZIGER MÁNDORNÉ.

Horváth Istvánné és Schusztér Józsefné kartársaink ez alkalommal külön jutalmat is kaptak.

A Magyar Anyák Nemzeti Szövetségének ezen kitüntetéséhez javasoljuk, hogy a tisztelt közgyűlés közönetnyilvánítása mellett a maga részéről örömet és elismerést fejezzon ki a kitüntetett anyákkal szemben, mert a megnevezettek a családdal szemben teljesített köteleességeken felül mind valamennyie üzletben tevékenykedő vendéglős asszony!

AZ IPARTESTÜLET KITÜNTETŐ ÉRME.

ELOLJÁRÓSÁGUNK, TESTÜLETÜNK kitüntető érmét ez évben két érdemes férfúnak ítélte oda: dr. Pertik Béla ker. előjáró úrnak és dr. Molnár Sz. Dezső ügyész úrnak.

Mindaketten másfél évtizeden át nap-nap mellett minden munkánkban tanáccsal, mellénkállással, bátortással támogatták ipartestületünk vezetőségét és tagjait. Kérjük régi barátainkat, nagy hálánk, igaz köszönetünk és őszinte elismerésünk e látható jeleit fogadják azzal a benső érzéssel, amivel azt előjáróságunk fölajánlotta.

OTTHONUNK.

PÉCELI OTTHONUNKBAN az állapotok kielégítők. Az ápoltak száma 23 és pedig 10 nő és 13 férfi. Évközben meghalt 1 ápolat, akinek helyét betöltöttük.

Megragadjuk az alkalmat, hogy t. kartársainknak, a Jóbarátok asztaltársaságának, valamint iparunkkal együttműködő barátainknak és szállítóinknak, akik az év folyamán Otthonunkat támogatták akár pénzzadománnyal vagy áruval, akár ápoltaink szükségletein enyhítettek — mélyen érzett hálás köszönetet mondjunk.

SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK.

SAJNÁLATTAL KÖZÖLJÜK t. Közgyűléssel, hogy Démusz János alelnök úr egyéb elfoglaltságára való tekintettel tisztelői lemondott. Az előjáróság megbízásából megpróbáltuk az alelnök urat elhatározásának megváltoztatására bírni, sajnos azonban, elhatározása mellett megmaradt. Démusz János mindenkor készséggel állt az ipar szolgálatában és ezért fájjaljuk távozását.

Javasoljuk a t. Közgyűlésnek, hogy Démusz János lemondását végye tudomásul és sok évén át kifejtett buzgó szolgálatiért hálás köszönetet nyilvánítsa.

Ez alkalommal kérjük a t. Közgyűlést, hogy az előjáróság jelöltjét, Holub Rezsőt érdemes és kiváló kartársunkat egy évi időtartamra alelnökké választani méltóztatssék. Holub Rezső kartársunkal testületünk elnöksége hasznosan meg fog erősödni.

HALOTTAINK.

AZ ÉV FOLYAMÁN nemcsak az érdekelt családokban, hanem testületünk tagjai között is fájdalom okozott számos kartársunk halála.

Az elhunytak közül ki kell emelnünk Elked Józsefet, aki régi vendéglőscsalád sarja, magyar képzettségű, magyar buzgalommal és magyar szorgalommal, a nyugati államokban továbbfejlesztett tudással a cári Oroszország Moszkvája egyik legnagyobb szállodájának tisztelt és érdemes vezetője volt a háború kitöréséig. Különös fájdalommal emlékezünk meg Holub Rezsőné Ruff Betty kartársunk váratlan elhúnytáról, aki mintaképe volt a hozzáértő, gondos és fárad-

hatatlan vendéglős-asszonyoknak, aki személyzetének gondozó anyja volt. Erdemes ipari tevékenység, nagy ipar-közéleti élet zárult le Mitrováczt Adolf kártársunk nalálával, aki főképpen az árvizsgálóbizottság megszűntése érdekében tejtett ki nagy agilitást.

Tagjársaink közül az év folyamán elhunytak:

Borgida Farkas,
Borosyánkői (Baldaut) Mátyás,
Braun Sebestyenné,
Fally István,
Herczig József,
Kaufmann Lajos,
Kelecsényi Albert,
özü. Kriszt Ferencné,
László Dezső,
László Sándor,
Leikám György,
Molnár János,
ifj. Mihályi József,
Nemes János,
saárosi Saárossy Kapeller Oszkár,
Sárkány Lajos,
Szilágyi Péter,
Száger József,
Száger Józsefné,
Sipos Ferenc,
id. Winkler Ferenc.

Elhunyt kártársaink élete gondban és munkában telet le, áldott emléküket szívből megőrizzük!

AZ IPARTESTÜLETI IRODA ÜGYFORGALMA.

A TESTÜLETI IRODA az elmúlt év folyamán hivatásának jól és pontosan megfelelt. Az év folyamán: beérkezett és elintéztést nyert 3537 (tavaly 3070) ügydarab; egyébként a ténylegesen elintéztett ügyiratok számát azért, mert az azonos tárgyakat gyűjtőszám (egy aktaszám) alatt tartjuk nyilván, ennek legelőbb is kétszeresére tehetjük. Ez az irodai munka intenzitását igazolja.

Kötöttünk 129 (tavaly 115), felbontottunk 44 (tavaly 33) tanszerződést.

Segédvizsgára jelentkezett 66 (tavaly 60) tanonc, akik a segédvizsgát mindannyian sikeresen tették le.

Segédleveleket 66-ot (tavaly 58-at) állítottunk ki. Mestervizsgára jelentkeztek az 1937. év folyamán 107-en, abból 79-en sikerrel vizsgáztak, 23-an három havi gyakorlatra lettek visszautasítva és 5-en a vizsgától visszaléptek.

Munkakönyvet és ideiglenes igazolványt 409 egyéneknek állítottunk ki.

Ipartestületünk taglétszáma.

1936 december 31-én szállodás	59
vendéglős	894
Osszesen	953
lagunk volt.*	
Az 1937. év folyamán bekebeleztünk	+ 111
	1064
Tagsága megszűnt	— 142
tagnak, így 1937 dec. 31-én a taglétszám	922
volt. Ebből 72 szállodás és 850 vendéglős.	

* L. a „Magyar Szállodás és Vendéglős” 1937. évf. 90. old.

BEFEJEZÉS.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!
JELENTÉSÜNKBEN, amelyet a közgyűlés tagjainak íme, kezébe adunk, tárgyilagosan és lehető teljességgel törekedtünk beszámolni az elmúlt év munkásságáról.

Úgy érezzük, nyugodtan várhatjuk a közgyűlés ítéletét, mert kötelességünket tőlünk telhetően teljesítettük.

Szorgos munkánkban, amelyet tagjaink érdekében végeztünk, sok jóindulatot, segítséget, támogatást tapasztaltunk hatóságaink részéről.

Javasoljuk a t. Közgyűlésnek, hogy öszinte elismeréssel nyilvánítsa hálás köszönetét Darányi Kálmán miniszterelnök úrnak, Bornemisza Géza, Fabinyi Tihomér, Hóman Bálint, Széll József miniszter urnaknak, Halla Aurél és Marschall Ferenc államtitkár urnaknak, Arkay Ferenc miniszteri osztályfőnök urnak, Zombory Bertalan miniszteri tanácsos urnak, Kacsóh Bálint dr. miniszteri osztálytanácsos urnak, Pintó Jenő dr. tanker. kir. főigazgató urnak, Szendy Károly polgármester urnak, báró Babarczy István dr., Kovácsksházy Vilmos, Felkay Ferenc tanácsnok urnaknak, dr. Kállay Albert iparhatósági biztos urnak, Molnár Sz. Dezső dr. ügyész urnak, akiknek határozott támogatásával és jóindulatával sok nehézséget tudtunk leküzdeni.

Javasoljuk még a t. Közgyűlésnek, szavazzon köszönetet a budapesti és az összes vidéki kereskedelmi és iparkamaráknak, az Ipartestületek Országos Központjának, az Ipartestületek Országos Szövetségének, az év folyamán mindenkor tapasztalt megértő támogatásukért.

Kérjük még a t. Közgyűlést arra, hogy hálás elismerését nyilvánítsa a főváros és a vidék sajtójának, hogy a vendéglőipar ügyeivel esetről-esetre mindenkor jóindulatú tárgyilagossággal foglalkozott.

Budapest, 1938 február hó 16-án.

AZ ELNÖKSÉG ÉS AZ ELŐJÁRÁSÁG.

Legújabb szórakoztató játék a
KU-BI **játék, mulatságos, nevetelő és érdekesen izgalmas!!!**

113.725. számú magyar szabadalom

Adómentes

A Ku-Bi asztal beszerzése révén mindenki általforgalmát növeli, amit elér azaz, ha a vendégeit ízléssel megdöngdli.

Ará készpénzzel, elsőrendű kivitelben, hozzá két dátkó, 9 baba, 1 gumigyöngy P 140.—

Ará 6 havi részletre P 168
Ará 10 havi részletre P 180

Havi fix bérlet kölcsönbe is kapható.

Ha a Ku-Bi asztal révén havonta csak 300 pengővel több ital fog, úgy az asztal ára egy hónap alatt megtérül.

Az asztal mérete 2 méter hosszú és 1 méter széles (rövidsége kisebb méretben is készülő) és mivel a vége háromszögben végződik, sarokba állítható s így minden kis helyiségben elhelyezhető.

Játékrendszere ugyanaz, mint a nagy kuglópályán, különbség csak az, hogy nem a földön, hanem asztalon játszák, kevés helyet foglal el, a gyöndt nem kézből dobják, hanem dátkóval lökik a 9 kugliba közé.

Kizárólagos joggal forgalomba hozza:

FRIED ZSIGMOND ÉS FIA KÁVÉHAZI ÉS VENDÉGLŐI BORENDEZŐK
BUDAPEST, VI, KIRÁLY UCCÁ 44. — Telefon: 129-134

DIETZ M. bornagykereskedő

Uj cégtagok: Dietz Miklós és Bognár Gyula.

BUDAPEST, XI, HORTHY MIKLÓS ÚT 31. Tel.: 25-98-24.

Szklapincék: Budafokon, Petőfi út, Dunasor 32. szám.
Alapítva: 1890.

II.

Az 1937. évi elszámolás és az 1938. évi költségvetési előirányzat.

A SZÁMADÁSI TÁBLÁZATON az eddigi módon vontuk össze az 1937. évi költségvetést és eredményét, valamint az 1938. évi költségvetési előirányzatot. Így a három számsor alkalmait ad könnyű egybevetésre.

A) AZ 1937. ÉVI EREDMÉNY.

Az 1937. évi bevételi eredményben három tétel-nél van lényeges eltérés:

a) A tagsági díjknál az előirányzott 51.000 + 14.000 = 65.000 pengővel szemben csupán 42.265,58 + 13.380 = 55.645,58 pengő folyt be. A hátralék törlesztése nem volt oly arányú, mint azt vártuk. Azért a folyó évben nyomatékosabb módon és intenzívebben fogjuk a tagsági díjhátralékok szorgalmazni, azonban ezen a címen a költségvetés realitása érdekében az 1937. évi eredményt alig emeltük föl.

b) A szaklap költségeire az Iparhatóság 52.907/1937. V. számú véghatározata alapján utólag állítottunk be 19.000 pengőt.

Eddig ugyanis — a két utolsó évtől eltérően, amikor a lap a testületnek nem került pénzébe — az volt a szokás, hogy a lapkiadás várható deficitje állított be a kiadás oldalán. A jövőben, az Iparhatóság előbb idézett véghatározata alapján az előirányzott bevételt és kiadást kell töltöztetni. 1937. évben a lap bevétele nem érte el az előirányzott összeget, mert befolyt 11.411,90 pengő, amihez igazodott a kiadás is, amely 16.098,56 pengő volt. Ezek szerint a szaklap kiadására az eredeti költségvetési előirányzatba föl-vett 6000 pengőt nem költöttük el, lévén a mínusz egyenleg 4.686,66 pengő. Tehát a szaklapnál 1.313,34 pengő megtakarítást értünk el.

c) Az adóközfesség segélye 2.000 pengővel több. Ugyanis az ipartestület kiadásaihoz ez évben 2.000 pengővel járult adóközfességünk szállodás-csoportja.

Az 1937. évi kiadások az előirányzott összegek keretében maradtak. A dologi szükségletek egyes léte-leinél kisebb túllépés, míg másoknál megtakarítás állapítható meg, végeredményben a dologi kiadásra előirányzott 56.650 P-vel szemben 47.651,45 P hasz-nátartott föl. A személyi kiadásoknál csupán a MABl-és OTI-járuelőkknél volt 434,41 pengő többletkiadás.

Mint ahogy a számadás összesítése szerint vég-eredményben az előirányzott összegekben belül maradtunk, kérjük a t. Közgylűst, hogy számadásunkat elfogadni és részünkre a fölmentvényt megadni szíveskedjék.

B) AZ 1938. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZAT.

AZ 1938. ÉVI SZÜKSÉGLETEK megállapításának ke-rete a reálisan várható bevétel összege.

A bevételnél csupán a tagsági díjnál a múlt évi eredménynél 3.354,42 pengővel állítottunk be többet; a szaklapnál pedig 14.000 pengőt, 2.588,10 pengővel többet, mint az 1937. évben befolyt.

A költségvetési javaslat kiadási oldala már lényeg-es változást mutat.

Az Iparhatóság 52.015/1937. V. számú véghatáro-zatában elrendelte, hogy a személyi kiadásokat a föl-nél kell teljesen választani a dologi kiadásoktól. Ezért emelkedtek látszólag a személyi kiadások, holott, ha az 1938. évi kiadás végösszegét, a 68.534 P-t egybevetjük az 1937. évi eredménnyel, a 67.298,86 pengővel, csupán 1.234,14 pengő, azaz 1,8% az elő-irányzott többletkiadás.

Igy a véghatározat értelmében a költségvetés más címeiből idekerült:

1. Az „Általános költségek” címről:	
az aljegyző közlekedési költségei	480 P
az irodatiszt közlekedési költségei	240 P
a szolga hofizetése	624 P
a kereseti adókból	1.500 P
9. Az „Iparvédelem” címről:	
a két kontárellenőr fizetése ..	3.360 P
13. A „Szállodás szakosztály” címről:	
az előadó tiszteletdíja	1.200 P
a gépiró fizetése	1.200 P
	<hr/>
	összesen: 8.604 P

Ezen összegek betudásával új összegek a következők:

Az elnök tiszteletdíja	1.000 P
A szakosztályi aljegyző fizetése ..	3.600 P
Az irodatiszt katonai szolgálati ideje alatt az előjáróság határozata alapján élvezett 540 P segélyt fi-zetésre ki kellett egészíteni ..	1.260 P
Szakosztályi gépiró	240 P
Szakképviselő fizetése	1.800 P
	<hr/>
	összesen: 7.900 P

Az ipartestület adminisztrációjának személyzete a törvényes követelményeknek és a mai szükséglet-nek megfelelően teljes.

Kérjük a t. Közgylűst, mondja ki, hogy a költség-vetésben a 19., 23., 24., 25. és 28. folyószám alatt föl-sorolt állásokat rendszeresíti és utasítsa az előjáró-ságot a rendszeresített állások szabályszerű betölté-sére.

A szakiskola, a bérházak és az Otthon költség-vetése a tavalyi szinten, ügyszólván változatlanul ma-radt. Csekély változás csak az Amerikai úti bérháznál van.

Mindezek után kérjük a t. Közgylűst, hogy a költségvetési javaslatot elfogadni méltóztatssék.

AZ ELNÖKSÉG ÉS ELŐJÁRÓSÁG.

I.

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete
1937. évi számadása és 1938. évi költségelirányzata.

BEVÉTELEK

KIADÁSOK

I. IPARTESTÜLET.

	1937. évi		1938. évi	
	elő- irányzat	eredmény	elő- irányzat	eredmény
1. Maradvány	7.443	44	7.443	44
2. Tagsági díjakból:				
a) vendéglősök	51.000	42.265	58	45.000
b) szállodások	14.000	13.380	—	14.000
c) különféle járulékokból	1.000	685	—	600
4. Szaklapból	19.000	11.411	90	14.000
5. Adóközösségtől	5.200	7.200	—	6.200
6. Kamat	250	10	91	—
7. Átmeneti tételek	—	212	60	—
Ipartestület bevételei összesen	97.893	44	82.609	43
			81.799	19

A) Dolgoi szükségletek:

	1937. évi		1938. évi	
	elő- irányzat	eredmény	elő- irányzat	eredmény
1. Általános költségek	4.000	—	4.196	13
2. Nyomatványok	1.000	—	980	42
3. Posta és telefon	1.800	—	1.890	19
4. Ipt. tagsági díjaira és előfiz.	1.600	—	1.559	33
5. Fűtés	—	—	1.308	10
6. Világítás	2.000	—	545	03
7. Tagsági díjak beszedési jutaléka	2.500	—	2.817	27
8. Berendezés kiegészítése	600	—	593	—
9. Iparvédelem	7.400	—	3.930	59
10. Alapítványi kamatszolgálat	1.250	—	80	200
11. Rendelkezési alap	1.500	—	1.118	04
12. Szaklapra	19.000	—	16.098	56
13. Szállodás szakosztály				
a) Tagsági díjaira (Alliance stb.)	—	—	—	1.000
b) Nyomatványokra	14.000	—	12.528	—
c) Posta, telefon	—	—	—	500
d) Irodai költségek	—	—	—	950
13a Zenejogi-közösség szükségleteire	500	—	—	600
A) Dolgoi szükségletek össz.	56.670	—	47.645	45

B) Személyi kiadások:

	1937. évi		1938. évi	
	elő- irányzat	eredmény	elő- irányzat	eredmény
14. Elnök tiszteletdíja	—	—	—	1.000
15. Iparhatósági bizt. tiszt. díja	500	—	500	—
16. Ugyész tiszteletdíja	500	—	500	—
17. Jegyző fizetése	5.400	—	5.400	—
18. Aljegyző fizetése	4.500	—	4.500	—
19. Aljegyző (szállodás szak- osztály) fizetése	—	—	—	4.800
20. Penztárkezelő fizetése ..	1.800	—	1.800	—
21. Irodatiszt-könyvelő fizetése	540	—	540	—
22. Kontárnyilvántartó fizetése	960	—	960	—
23. Gép-, gyorsíró, fordító (száll. szakosztály) fizetése	—	—	—	1.440
24. 2 kontárelőőr fiz. a 1680	—	—	—	3.360
25. 1 szakképző fizetése ..	—	—	—	1.800
26. 2 álliszt. fizetése a 1200-	2.400	—	2.400	—
27. 1 álliszt. fizetése	960	—	960	—
28. 1 szolg. fizetése (heti 12)	—	—	—	624
29. MABJ. OTI járulékok	1.600	—	2.034	41
30. Személyzeti kereseti adó ..	—	—	—	1.500
B) Személyi kiadások összesen	19.220	—	19.654	41
Ipartestület szükségletei együtt	75.870	—	67.299	86
			68.534	—

II. SZAKISKOLA.

Segélyekből:	1937. évi		1938. évi	
	elő- irányzat	eredmény	elő- irányzat	eredmény
1. V. K. M.-tól	600	—	1.400	45
2. Szekesfővárostól	80	—	60	—
3. Keresk. és Iparkamara	100	—	—	100
4. Iskolai bevétel	1.900	—	1.534	—
Szakiskola bevételei összesen	2.680	—	2.994	45
			3.160	—

1. Tantestület irodája, az igazgató tiszteletdíja	11.160	—	10.800	—
2. Szaktanfolyami tantestület irodái	1.080	—	1.080	—
3. Levéltételek	3.168	—	3.262	50
4. Takarítás	400	—	380	—
5. Berendezésre, karbantartás- ra, általános költségekre ..	1.232	—	2.036	55
Szakiskola szükségletei össz.	17.040	—	17.558	05
			16.248	—

BEVÉTELEK

KIADÁSOK

III. BÉRHÁZAK.

	1937. évi			1938. évi elő- irányzat		1937. évi			1938. évi elő- irányzat
	elő- irányzat	eredmény				elő- irányzat	eredmény		
A) Lónyay ucca 22.									
1. Házbérekből	21.000	21.456	38	21.000	—				
B) Amerikai út 60.									
2. Házbérekből	4.800	5.049	32	5.000	—				
Bérházak bevételi összesen	25.800	26.505	70	26.000	—				
A) Lónyay ucca 22.									
1. Karbantartásra	3.800	—	3.574	32	3.800	—			
2. Adókra, illetékekre	12.000	—	11.641	11	12.000	—			
B) Amerikai út 60.									
3. Karbantartásra	400	—	1.968	77	600	—			
4. Adókra, illetékekre	523	—	579	24	580	—			
Bérházak szükségletei össz.	16.723	—	17.763	44	16.980	—			

IV. OTTHON.

1. Ellátásból	5.000	211	20	6.000	—					
2. Bálból, adományokból		5.749	43							
3. Kamat, osztalékokból		63	20							
Otthon bevételi összesen	5.000	6.023	83	6.000	—					
I. Elmerzésre										
2. Javítás, karbantartás										
3. Fűtés, világítás										
4. Mosásra										
5. Gyógykezelésre										
6. Bálai költségekre										
7. Kűntételekre										
Otthon szükségletei összesen	14.000	—	13.511	87	14.000	—				

II.

1937. évi eredmény összesítése.

	Bevételek	Kiadások	Egyenleg					
			+	-				
I. Ipartestület	82.609	43	67.299	86	15.309	57		
II. Szakiskola	2.994	45	17.559	05			14.564	60
III. Bérházak	26.505	70	17.763	44	8.742	26		
IV. Otthon	6.023	83	13.511	87			7.488	04
Összesen	118.133	41	116.131	22	24.051	83	22.052	64
Maradvány			1.999	19			1.999	19
	118.133	41	118.133	41	24.051	83	24.051	83

III.

1938. évi költségelőirányzat összesítése.

	Bevételek	Kiadások	Egyenleg					
			+	-				
I. Ipartestület	81.799	19	68.534	—	13.265	19	—	—
II. Szakiskola	3.160	—	16.248	—	—	—	13.088	—
III. Bérházak	26.000	—	16.980	—	9.020	—	—	—
IV. Otthon	6.000	—	14.000	—	—	—	8.000	—
Összesen	116.959	19	115.762	—	22.285	19	21.088	—
Maradvány			1.197	19			1.197	19
	116.959	19	116.959	19	22.285	19	22.285	19

A közgyűlésen mindnyájan ott legyünk!

IV.

VESZTESÉG

Eredménykimutatás 1937. december 31-én

NYERESÉG

Általános költségek	2.940	11			Fejvételei díjak			1.630	
Íródi költségek	1.247	13	4.196	24	Tagsági díjak			58.187	45
Nyomtatványok				751	Külföldi járulékok			685	
Posta- és telefonköltségek			1.890	19	Adóközbiztsági hozzájárulások			7.200	
Ipartestületi tags díjai és előfizetési fűtés			1.559	33	Kamat			10	91
Világítás	1.308	10			Lónyay uccai bérház			6.382	65
Tagdíjbeszedési jutalék	545	03	1.853	13	Amerikai úti bérház			2.501	31
Iparvédelem			2.817	27					
Alapítványi kamatok			3.930	59					
Rendelkezési alap			90						
Szaklap			1.118	04					
Szállodás-szükszolgátvány			1.299	29					
Iparhatósági biztos fizetletdíja			12.528	08					
Ügyész fizetletdíja			500	—					
Személyzeti fizetések			500	—					
MABI—OTI járulékok			16.620	—					
Leírások: ingatlanok és berendezés értékcsökkenésére, valamint kétes követelések tartalékára			2.034	41					
Szakkola			9.563	34					
Tiszta vagyon szaporodás			14.564	60					
			880	91					
			76.597	32				76.597	32

Az Eredménykimutatás összes tételeit a könyvekben foglalt egyes számlák tételeivel összehasonlítottam és rendben levőnek találtam. Egyben igazolom, hogy az Eredménykimutatás felállítása és az egész könyvelés ügy a K. T. rendelkezéseinek, mint a gyakorlatnak mindenben megfelel.

Budapest, 1938. évi február hó 16-án.

REVÉSZ IMRE sk. hites könyvvizsgáló.

A könyvelésért:

SOMOGYI OTTÓ sk.

BALLAI KÁROLY sk.
jegyző.

MALOSIK FERENC sk.
elnök.

POTZMANN MÁTYÁS sk.
pénztáros.

BIRÓ DÉNES sk.

DÉNES MÁRTON sk.

A számvizsgálóbizottság:

KURTZ BÉLA sk.

DR. LÁNG JÓZSEF sk.

LENDVAI JÓZSEF sk.

V.

VAGYON

Vagyonmérleg 1937. december 31-én.

TEHER

Pénztári készlet			931	91	Hitelezők:				
Pénzünelési követelések:					Ötthonnak tartozunk	17.439	90	17.976	80
M. kir. postatakaréktári csekkzárlán	155	58			Merkantil-nyomda	536	90	19.670	10
Ötthon postatakaréktári csekkzárlán	143	62			Kétes követelésekre tartalék				
Szaklap postatakaréktári csekkzárlán	89	33			Övadákok:				
MOKTÁR Kálvin téri fiók folyószámlán	60				Philippon Ferenc övadéka	100	—	300	—
Pesti Magy. Ker. Bank betétzárlán	500				Palotási Károly övadéka	100	—	212	60
Molnár Artúr Bank folyószámlán ..	118	75	1.067	28	Zólyomi Sándor övadéka	100	—	265.258	20
					Átmeneti tételek				
Ingatlanok:					Tiszta vagyon			303.417	70
IX. Lónyay ucca 22. számú bérház	168.050	—							
XIV. Amerikai út 60. számú bérház	57.620	—	225.670	—					
Egyéb követelések:									
Folyószámla (tagdíj) követelés	67.074	90							
Szaklap folyószámla (hirdetők) köv.	3.819	79							
Lónyay uccai házbér követelés ..	141	70							
Willburger Károly előleg követelés	500	—	71.536	39					
Berendezések			3.683	—					
Nyomtatványkészlet			229	12					
Övadékok (PMKB betétkönyvek)			300	—					
			303.417	70					

A Vagyonmérleg összes tételeit a könyvekben foglalt egyes számlák tételeivel összehasonlítottam és rendben levőnek találtam. Egyben igazolom, hogy a Vagyonmérleg felállítása és az egész könyvelés ügy a K. T. rendelkezéseinek, mint a gyakorlatnak mindenben megfelel.

Budapest, 1938. évi február hó 16-án.

REVÉSZ IMRE sk. hites könyvvizsgáló.

A könyvelésért:

SOMOGYI OTTÓ sk.

BALLAI KÁROLY sk.
jegyző.

MALOSIK FERENC sk.
elnök.

POTZMANN MÁTYÁS sk.
pénztáros.

BIRÓ DÉNES sk.

DÉNES MÁRTON sk.

A számvizsgálóbizottság:

KURTZ BÉLA sk.

DR. LÁNG JÓZSEF sk.

LENDVAI JÓZSEF sk.

III.

Alapszabálymódosító indítványok.

ELŐJÁRÁSÁGUNK ÁLTAL SZABÁLYSZERŰEN elhatározott és kifüggesztett következő alapszabálymódosító indítványokat terjesztjük elő.

Kérjük a t. Közgyűlést, hogy azokat elfogadni szíveskedjék.

1.

Felvételi és tagsági díjak.

4. §-ban az 5. egész bekezdés helyett, a következő jön:

az ipartestületi tagok tagsági díjait kötelesek fizetni, és pedig:

a szállodás tagok:

10 szobáig évi	25 P
20 szobáig évi	40 P
30 szobáig évi	70 P
50 szobáig évi	100 P
70 szobáig évi	150 P
110 szobáig évi	250 P
160 szobáig évi	320 P
200 szobáig évi	400 P
200 szobán felül évi ..	600 P

2.

Fizetések teljesítése.

29. §. b) pontja a következőképpen módosíthatik:
b) a 400 pengőt felül nem haladó összegekre nézve az elnök által aláírt utalvány

AZ ELNÖKSÉG ÉS ELŐJÁRÁSÁG.

PARK SZÁLLODA ÉTTERMEINEK jó állapotban levő, nagy **KONYHATÜZHELYE** tüzelőanyag-váltótzatás miatt **eladó**. Cím: Baross tér 10.

Pestkörnyéki életkörülmű kirándulólhelyen egyetlen kert-helyiséges **vendéglő-szálloda**

ingatlan teljes berendezéssel, nagy sziklapincékkel **eladó** vagy budapesti kisebb ingatlanért, telekért **elcserélhető**. Biztos megélhetést nyújt.

Cím: Budapest, XI, Kruspér ucca 6-8. szám, I. emelet 18.

Püspökkladány község előljáráóságától.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Püspökkladány község a tulajdonát képező és Püspökkladány községben levő vendéglő, kávéház, korcsma és szálloda-ipar gyakorlására szolgáló „Rákóczi”-hoz címzett egyemeletes épületét, meléképületekkel együtt a t. évi február hó 25-én délelőtt 9 órakor a községház tanácstermében nyilvános árverésen, az 1938. évi május hó 1. napjától, az 1940. szeptember hó 30. napjáig terjedő időre haszonbérbe adja. Részletes árverési feltételek az előljáráóságától 1 pengő 50 fillér előzetes beküldése ellenében igényelhetők.

Akik az Otthonról megemlékeztek.

Az Otthon fenntartási alap részére Kátai Vilmos és neje 20 pengőt, Brüller Kálmán és Horváth Árpád 10 pengőt, Szenczy József 5 pengőt adományozott. Háls köszönet érte.

Halálózás.

Kegeylettel emlékezünk meg szakmánk szerényen, csendesen dolgozó harcosairól, a vendéglős-asszonyokról, akik napnap után az üzem forró kohójában, a konyhában végzik fáradságos, tetel-lelket őröl munkájukat. Minden dicséret szó kevés a vendéglős-asszony szorgalmának és munkásságának méltatására. A folytonos fizikai és fokozott idegmunka eredménye, hogy vagy idő előtt, még fiatalon, vagy mikor már jól megérdemelt pihenésüket kellene élvezniök, térnek örök nyugalomra. Az új év kezdetén bór aratása volt a halálnak. Januárban négy, februárban egy kiváló, deek vendéglősasszonyt vesztettünk el.

özv. Mészáros Béláné szül. Charvát Mária, t. évi január hó 27-én, életének 72-ik évében meghalt.

Szobó Lajosné szül. Jarmer Katalin, Szabó Lajos kártsunk, a Debrecen étterem tulajdonosának hitvese, t. évi január 31-én, életének 37-ik évében elhunyt.

Horváth Mihályné szül. Alodiatoris Matild, Horváth Mihály kártsunk, a Makhetes vendéglő tulajdonosának neje, t. évi február hó 1-én, életének 70-ik évében elhalálozott.

Schierer Ferenc vendéglős t. évi február hó 11-én, életének 50-ik évében elhunyt.

Németh Sándor vendéglős t. évi február hó 11-én, életének 48-ik évében meghalt.

Emléküket kegeylettel fogjuk megőrizni!

Aranylakodalom.

Sörös István v. korcsmáros, Sörös Ede kőbányai vendéglős kártsunk édesatyja és neje szül. Bittmann Magdolna t. évi február 14-én tartottak meghatóan kedves ünnepség keretében házasságuk 50-ik évfordulóját. Az egyházi szertartást az újpesti bábániatelepment Csik apátplébános, országgyűlési képviselő végezte. A jubileum házaspart — akik nyolc fiúgyermekük közül ötöt a vendéglőspályára neveltek — az újpesti iparosok küldöttsége, valamint az ottani ipartestület vezetősége udvozolt.

Állást keresnek.

Direktírizs-állást keres, németül beszélő hölgy, aki a diétás-ízest is kitűnően érti. Címe az ipartestületben.

Konyhamészárosnak ajánlkozik rendkívül szorgalmas munkatársnak az ipartestületben.

Csaposok címet meg tudhatók az ipartestületben. **Ugyes**, gyakorlati rendelkezés gazdaasszony egészen csekély díjazásért állást vállalna. Cím az ipartestületben.

Németül is beszélő előlétségség állást keres. Címe: X, Balkán ucca 4/a.

500 pengő övadékkal fizetőpincéri állást keres kitűnően mestervizsgázott szakember. Címe az ipartestület irodájában meg tudható.

Kiadó vendéglő házzal együtt. Bővebb felvilágosítást ad Krajczár János vendéglős, VII, Rózsa ucca 21.

Kártyázó társaságok poharait az ábra szerinti módon az asztal szélére erősített készülékbe helyezzük. Nem zavarja a kártyázókat, nem kell a poharakat székre tenni, nem dülhet fel, nem lesz nedves a kártya, nem öntik le a terítőt.

Ára csak 2 — pengő páronként.

Megrendelhető:

KURÁS ANTAL, X, Maglódi út 53. szám. Telefon: 148-145

Nagyléta község előjáráságától.

486/1938.

Arverési hirdetmény.

Nagyléta község előjárásága közhírré teszi, hogy Nagyléta község tulajdonát képező 738. szám alatti vasuti vendéglőt a hozzátartozó lakással, udvarral és járhatózálati helyiségekkel, továbbá az állatvásártérren levő állat- és takarmány-hidmérileggel folyó év február hó 24-én délelőtt 10 órakor a községégháza tanácsstermében 6 évre nyilvános szobeli árverésen bérbeadja. A bérbeadás feltételei a következők:

Kiküldési ár 500 pengő. Bánatpénzül köteles a bérbevevő ezen bánatpénznek 20%-át készpénzben letételni. A bérbevevő az elérendő haszonbérlet részletekben készpénzben befizetni. Késedelmess fizetés esetén a hátralékos bérleti összeg után 7 1/2-os kamatot köteles bérli fizetni. Félévi bérösszeg nem fizetés esetén joga van a bérbeadóknak a bérletet azonnal felmondottnak tekinteni, mely esetben jogosított bérbeadó a bérlet tárgyat képező javakat a bérli kárára és veszélyére újabb árverés útján bérbeadni. Bérletengedősnek semmi körülmények között semmiféle jogcímen helye nincs.

Az ingatlanság földadóját, valamint házadóját és ezek pótlékait és járulékait a tulajdonos, míg az italmérsi joggal és bérlettel kapcsolatos kereseti, jövedelmi, vagyon- és egyéb adókat, ügyintéző az italmérsi illetéket és ezekkel kapcsolatos egyéb szerzethetők és a kiszabandó kincstári illetéket és a haszonbérlet szerződés bélyegét és költségét, az italmérsi jog elnyerésével teimerülendő összes kiadásokat, valamint ezen jog elnyeréséig fizesendő bírságpénzeket és a szemleliv fizetési díjakat a bérbevevő viseli.

Bérbevevő köteles a bérlet tárgyát képező ingatlanon levő italmérsi helyiségben az italmérsét 1938 március 1-től kezdődőleg folytatni és ugyanakkor köteles az italmérséi engedély iránt folyamodni.

Egyévi haszonbérlet betétkönyvön a községnél elhelyezendő.

Nagyléta, 1938. évi február hó 4-én.

Előjáráság.

15 évi külföldi tartózkodás után visszatérő, hat nyelven beszélő, 25 éves fiam részére nagyobb **szállodal, fővárosi** üzembem megfelelő **állást keresek.**

H. I. R. S. C. H. F. E. L. D. M. Ó. R. nyug. postafőfelügyelő, MOSON.

Uj tisztítóüzem. A közelmúltban alakult meg a Nova fehér-nemű és vegyítisztító részvénytársaság a Visegrádi uca 31. sz. alatt. A gyár szakmérnök vezetése alatt mintegy 100 alkalmazottal foglalkoztat és berendezése a legmodernebb. Munkájáról a legelőnyösebbeket hallottuk s miután tudomásunk szerint szállodalai és vendéglői fehérműök tisztításával is foglalkozik, szaklásaink figyelembe ajánljuk fenti céget.

Kartársak! Felkérünk benneteket, hogy Zwack Unicumja gyanán ne marjétek ki más italt se az UNICUM üvegéből, se más-fajta üvegéből, mert az Unicum szó a Zwack likörgyár kizárólagos védjegyzett tulajdonát képezi és e néven csakis valódi áru hozható forgalomba. Ha a vendég Unicumot kér: adjatok neki valódi Unicumot, mert Unicum néven más keserű nem szabad eladni se Zwack üvegéből, se más üvegéből.

Tisztelt Kartársaink figyelmébe ajánljuk a GOTTLIEB KONZERVGYÁR kiváló gyártmányait, különösen a ketchup woochestert, mely már az angol és amerikai gyártmányokkal is versenyezhet.

Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete
Szállodások, Vendéglősök, Kávások és Alkalmazottak Nyugdíjgyűjlesztője

Budapest, IX, Lónyay uca 22. sz. Telefon: 381-152.

A Szállodal Szakosztály, telefon: 180-001.

Szállodások és vendéglősök szakiskolája

Budapest, IX, Lónyay uca 6, sz. Telefon: 187-279.
Igazgatóval értekezhetni hétköznapokon d. u. 4—7-ig.

Budapesti Vendéglősök Adóközsége

Budapest, IX, Lónyay uca 22. sz. Telefon: 184-003.
Hivatalos órák: hétköznapokon délelőtt 9—2 óráig.

Schillinger Anna GOZMOSGYÁR Rt.
Budapest, VI, Vörösmarty uca 47/b. Telefon: 121-385.

VESZPRÉMBEN, a győr-balatontfűre di út vonal mellett egy harmincöt éve fennálló **vendéglő** kiöregedés miatt

eladó.

Kibővített jog a MOVE sportpályára, három vendégszoba, három lakószoba és összes melléképületek.
Cím: HORVÁTH ISTVÁN, Veszprém, Fűredi telep 23.

ANGOLGIN

High & Dry

Booth's Distilleries Ltd. London-féle

VEZÉRKÉPVISELET ÉS LERAKAT:

VENDÉGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA Rt.